

Eudermimingar

Sjöferdir, sumard. fyrsta, „sjómanna skólan“ o. fl.

Þá var heim frá yfir ríttis og Salsheidi var
 brott af sandje, lómbunn, ám, krúttum og sandnum, jafn-
 vel 5-6 veta gróslum og níu átti að þræla heim til stakunn
 sandnum, sem vantar voru og atladir voru sjómönnum til
 versins, tæði til þess að sjóða í smálka eða einnig „sodkefi“
 og til hangikjöts. Var hverjum sjómanni atladur ein
 sandurinn til hvers og voru þeir varjulega eigi valdir
 ringari en svo, að hver þeirri voru með 6 fjórdinga falli og
 minnum fjórdungi stöx mör.

Fyrst var kjötis sodid og síðan áfvedid, ^{þessi eða hin} ~~þessi~~
 vildi þafa smálka látta í skrinu sína eða sodkefu.

Vildi hann þafa það smálka, var kjötis brytj á niður
 í smá bita og síðan látid í pottinum aftur, með hef-
 luga niðlu af fölg, og eftir að það var hefðluga hitað
 aftur, var það orðinn smálki, sem síðan var reumt
 í skrinnum þannig, að botnhyllur var um hana alla,
 og í aninum endann upp á þarum gaffsins; hin var
 þó riflega hálf-full; rímid sem þá var eftir í
 skrinnum var síðan lyft á þann hátt, að snjóri var
 drepsid í það, svo niðlu að það fylti einnig upp í

karmin þess gæfslins, sem smálkin var elsti í, en þó svo, að hafi verið að renna fölg svo mikilli yfir hvarthoggja, að stérinnan yrdi full upp á randir.

Vori soddlefa bínn til í þessu steyri, þá var kjötul soddit ásamt sodinu, svo lengi, að soddit hlyfi saman við kjötul og hvarthoggja vori orðit að manki. Þinn allt vörn og sodin með, en síðan týnd uppörin svo að eltiut vart effir, en da var þá og sodinn úr þeim allur mergur og fita og þau orðin stjannu hvít. Síðan var kofan söltul hófiloga, eins og smálkinum, og þann látul ymistloft skrydd, mullinn komel, pipan og kinnan eða jafuvel enziferu sem öðru nafni nefndist djöflarót; var þetta gert til þess, að kofan yrdi beisthári í brennid og þótti mörgum það báltra. Að þessu bínn var kofan og sinjorid látul í stérinnu í sama lítt og smálkinum og fölg og floti kemt yfir.

Súda soddlefunar stóð veinjuloga yfir 5-6 kl. tíma. Þinn sauðvinnu, sem vermanninum var okladur, var hengdur upp í eld hrisjafur og sem nesti honum, ásamt jökakjötum og öðru kjöti, sem einu nafni var nefnt honzilkjöt, og oklad var til matar í ferdatöjnum ^{öð} og handa gestum.

Að Selu, hjá foreldrum mínum, fóru veinjuloga 5 og skundum & Karlmeim til vers. Það var

því oftast, að um og yfir 20 sandar, kref gat að
 líta á haustinu uppi í eldhnjúfögrum, höndum
 kringum höim og hrosslari, síðer, og máli avog
 grjúpsans-lengjur þar út í frá, innan frá gaff-
 hladi og út að haldstali, sem var spóllkorn frá
 hláðnum og gegit þeim, fullt af þurru fadi,
 stáin og þangi og var þurru heytotti (sneyslum)
 hláðid fyrir framán, svo það hrypdi ekki fram á
 gálfid oða óngatim

Vermota mannisins, var, auk kápinna (eða
 Smáltsaus) og snjórsins, ~~auk þessa~~ fjórdungs-pott-
 braid til vísunnar, 2 fjórdungar af handfisti, 2 pund
 af kaffi, 1 pund af sykri og 1/2 pund af "röt" (þ.e. Exportkaffi).
 Var þá stundum svo til etlagi að "steiglojdi", og rími
 fatid í stétti vermotu mannisins, en stundum ekki,
 en það var sínu fjórdungurinn af hross, rígnijóli og
 handfisti og lagdi ^{steigi} eigið í úrgerðarmáðun þáð til,
 ásamt jónu áðri, svo sem býrdarólum, halsbandi,
 stímsfakks vindum, sjóstósþoonjum, seilarnól og
 seilarnól handa hverjum háseta. L

Stundum hóf þessi Vermota - sem sumir hölluðu
 "útgend" - eigi til. Sérstaklega vildi kaffi og sykru
 besta marga fyr en vardi. Seldu þá sumir snjórs
 og kápa (en svo var smáltsinn einnig nefndur) fyrir

bánda

byrdaról

þi hásetum

en til sjálfur

þessar voru eða þá þeninga, til að klappa þessum fjárin.
 Aftur á móti höfðu margir afgang af vermatu
 sínu og seldu hann í vertíðarlotum fjáris þeninga
 eða annað, en það fór víðanlega eftir sparseni. manna
 hoc mikið þeir áttu eftir, "í lotum"; en elsti þótti
 það víðeigandi, að manni spurdu mig og víð sig mátt
 í þessu steyni, enda gjördu það eigi aðrir en niðflau
 og lettingar og fengu þeir þá oft óþveginn orð að heyrn
 hjá formanni sínum og stípsverjumi, ef niðri
 bróyd voru að þessu, en óla, ef mikið bar á, voru
 þeir elsti, "faladur" aftur í það stípsverjum.

Róts fengu allir hásetar söðningu og vóru voru
 einu sínu í olog, á Norru að hljóta sína.

Ófri til söðningarinnar, hóf hásetinn af hlutu
 sínum, oftast ysu og hrogn saman eða kóla, sem
 venjulega var þá stóð kóli. og var hann í stórkæpni
 nafudur Grallari eða stundum landsýningu Grallari
 og er það nafn svo til Norru, að stórkæpni kóli fíðadist
 sjaldan nema undir mikla vöðubreytingu og þá á-
 velt undir rogalandsýning ef inordan átt, kóla
 og stíllur höfðu stáðid leugi. Þá eð Grallarinn
 svo að seija nýsi eða var: "hveiju jáni", sem
 kallad var, þógar mikið fíðadist af þvada fíðri
 sem var. Sjaldan var fíð Grallarinn í asfíðri

of sjaldan í feid með miklum háfæða hákarli.

Grallarinn þótti listna boðgur of var hann sodinn eins
of annar listnar, en aldrei væð of var við að hann væri
stærstur þar eystra, enda ekki veija að stæðja list
þar eystra í þeim tínum rétt í Reyjavík hefi of
sjaldan séð þessa listtegnud, þessa, sem nefndur
var Grallari eystra, en þá sjaldan of hefi náð í hann,
hefi of keypt hann of látil stæðja. Soo er of um
lýsn, að hvendur um of na í hann, kaupsi of hann
of éta með betri lyst en nokkur annar mat; þó
er varlegt að éta mikið of hann, nema þá lagnadi
iva jafuvel úldinni, því hann er óholl of litlu betri
en háfur eða stæta, senn þau ekki söltud eða lagn-
ud.

Veijulegt var að góð þorst lífur væri sodin með ysu
of hrognum, en sjaldan með annari sodningu, of
þótti hann ágæt. Réttadinn þorstkiðmaga of engust
aldrei sögnir, jafuvel þó mæður verla að þá sjálfur,
því þeir þurftu meiri súdu en annar listnar; soo
var of um þomungja, stótmaga of lifrada þorst-
hansa eða hansastoppa: Kvennfolkið namsti ekki
að fást við „slíkt gnum“, sem það kalladi. Slíkt
losteti fétu mæður henna, um helgar, því þá namst
henna folkið þeirra góða að smatta slíkt mjónumi.

Slóttun ogjar voru
 oft bláttin út og
 hertin og þannig notað
 in sam sýnu þelgri.
 Þar setti þrossspíta
 á opid á þeim og þannig
 hangdi upp.

Tönnungjar, ýsuldur, stóttimagar, sundmagar
 gellur eða kværtsigar, kinnar og þessháttar, var
 niðri notað og etid "yppir síru"; var þessi vara
 all vel vernd og réttnefndur hevennunnsmatur.
 Þrijár fyrstnefndu legundimur hefi og elki orid
 var vid ad notaðer hafi veid hér í Reykjavíki og
 jafnvel elki hafdar á Godstólum. Sundmagar
 hafa veid verglumarcara - það voru þeir einnig
 oridur á síðustu árum sjóm annustu minnar et
 laust eftir aldamót.

Smálúda sú, er hér veidist og niðri er notað, ságr
 varla eystra, nema þá flúra, og var hún talin
 óet; steinlétur listadist vid og vid og hlýri en
 minna, en hvorug þessara lista þótti góður til
 átu, nema hertin. Sama máli var ad regna um háf,
 nema þá er handrétti var og létur lista adist og orid,
 en þá vand háfurinn jafnvel fólki ad aldurtiba, ef
 einmata var hafdur.

Vökuminn var grábláudur grautur, 2 eða 3 merkur
 handa hverjum manni, en útaláts eða notskura
 matar bóts, svo sam sýkunn eða Hauels.

Fyrir vökuminnu og sodninguna borgadi háseti
 hver, eftir því sem um sandist. Var það kalled
 sodningar kaup eða vökuminn. Einnig fékk

hver háseti nauðsynlega fjórustu og borgari fjórustu-
slauþ fyrir. Allt var þetta óþiloga ódytt og oft greitt
með vinnu á handaviknum í heimili þeirra, sem
veittu monnum þess á aðhlýðningu.

Í sambandi við þetta, vit ég minnst í slögferðum.
Jafnstjótt sem það fór að fréttast út um sveitirnar,
að þeir voru „farnir að físta í Þarhannum“ (e. f. á hólum
í Stokkseyri), fóru sveitarnar í slögferðir, stundum
margir saman og með margra hesta í farni. Varan,
sem þeir höfðu að bjóða, var að mestu leyti smjör, fólgr,
stími, hangit kjöt (oft „pestar kjöt“), sjövetlingar,
ilát og jafnvel seimi, stón álar, sponir, hornknapp-
ar og annað, er þeir höfðu, af margra ára viðskiptum,
komist að hanni um, að „sjávarmáðmum“ var hogað um.

Það, sem þeir fengu í móti var alls konar fiskmæti
niðr, svo sem ýsa, ýsbansar, lifur, krogn og klús-
majar, sem einn nafni nefndist slög, nema ýsan,
enda var hún selld við sérstökun verði og jó þarna
vori vitanlega um misjafna störf ýsumar að eoda,
var hún jó ávalt samir óvildjafnanlega Þarhannum,
og var selld „holt og bolt“ eða til uppsjafnadar í 10-
fú-auru hver ýsa, eða 20 auru sýrdu bændis, hversu
stór sem hún var, enda var hún niðr jafn að störf
og sást næmst svía ýsa eða nein minni en hval ýsa.

Þudalvigh ísinn var um 7-8 pund og margan
 eða jafuvel flestar meiri, allt að 12 pundum.
 Venjulegt var að í fjöðringum af heitri Bakk-
 ísu fóru 9 ísirnir og var hann seldur í hálf-
 aðra skómu.

Þlákur Bakkáysa var oftast borjuð í þessingum,
 smjúgi, Fólgi og Skimmum. Þó er oftast í mótum með
 ísnum þessum vörum, er íg áður nefndi og þóttu
 viðskipti þessi báðum aðiljum hagskóm og
 áinögjuleg. Ísuhauvar- og dúfur, voru þóttar
 í uppþót í viðskiptum og áin, allt eftir þóttum, enda
 viðskipti gefid af því og jafuvel eru meira sent vinnum
 og þessingjum í sveitum, sem nokkur þessarar andur-
 gjald fyrir góðar viðtökur og ónægjafin.

Þá hefi ég tekið flótt þess fram sem „matarsedlinum“
 við kemur, en hefi ég gleymt einhverju, má vera
 að ég vilji að því sévar til umbóta eða leiðréttinga.

Þá er noth að gefa um annan útlínad til
 versins og er þá fyrst að minnast: Skimmkledin.

Sérhver sa, er sjósdunadri: vatrarverkunin,
 þurfti að hafa: 2 ledurbráður, Skimmstakki,
 sjóstó, sjóþak, fátýllur, tvönn þóð af ledur
 stóm og venjulega broddaða stó „til spari“.

Skal gjú nú lýsa tilbúningi hver þess 4 fyrir sig:

Skinnbrotturur. Til þeirra voru veigjulega valin vönd of
stór Hálfstími, krosskúdir (þó ekki krugglengjan) eða
þá sandstími svo vönd of stór. Sem kostur var á með
Hálfstími í setskautu. Öll voru þessi stími vel
lítil úr einlögdum blástisvöndum, gjúist, rötúvönd
rötúv, með lítlum hringum í leistara og gödu
midsæmi og vönd ^{brotturur} samman með gödu taglári, svo
vel, að órygt vöri, að þótt lötúv ekki. Hringarnir
í leistara, eða sötana, voru marg-bardir á stími, með
gjústleggju eða hauri, svo þeir gýðu hringarnir úr og
vöndellir, og þótt þegar á myndu þá eftir fötlagi þess
er nota átti. Skindur var ein slíkt brott lötúv og
sandstíma brott til uppbotar eða vara, en það þótti
ekki heppilegt, nema hringarnir menn öllu hlut að míli,
þótt stímlödin þvefðu góða hring og var það mjög
miskjálft, hvað menn létu sér ávaxt um hana.

irlegi

Midsæmið, sem notað var í öllum stímlödi, var vönd-
felt sandstími. eða jafuvel kambstjóvar, það var smíðid
í lengju og breitt samman með einu brotti hver lengja;
í hvert midsæmi voru hafðar 2 eða 3 lengjur og brottin
svo samman áthverf; þegar henni var svo smíð um
og lötúv var eiv að samman hana, komu brottin í ljós í
hættverfum. Válin, sem samman var með, var líkt stó-

í laginu, en miðlu lengu með ílöngra auga og þess
 gott, að samspáðvinu (íer faglháni) fyllti vel í
 augað (augaþylli) og var hvert samfar vel heft, en
 fyrir því var stunguð með samsoyl eða alí. Þess var
 gott, að hafa bróðurmar hófíloja háar og víðar; vörn
 þor vel hirtar, stóð etlí í þeim vötu og vel samman
 Lastinn var fram- bróður latur etlí. Við bróðarsamnið var erfidast að
 bald af erminni gættu vel frá halsamunum og setstættu fotunum
 gnáði í bróðri í hvari stálm og voru því oft til þess valdir góðir
 toki upp að halsmál: „Stímmblóðismenn“, að samna bróður.
 inn. Stundum voru Stímmstákhar: T þodanga og balt voru valin góð sand-
 laukstélgja einu Stímm, en í einnar þunn erstímm eða góð lands-
 og hólur, haffin í Stímm. Til voru heimastímmar stímmstákhar: kempan-
 ermar Stákhar og lastastímmstákhar og voru þau all er-
 Ad. eta blástíms- lítuð. ~~faglastímmar oftast etlí~~. Í
 halsmálid voru hóf vöðfellid stímm, sem fóru vel
 við stímmkladasam ad halsinum. Framst í erminnum voru hrossháls-
 voru notadar loggju- lindar, erminn brétt samann að fram an og henni
 fangju. til þess ad vafid - oft blautri og heitkaldri, s. e. þegar í síðum
 ná nálinni með stóð - um þeram hændloggin eða ílfliðim
 þradinnu út ír línslanum síðan vafid vandlega um og enda hans
 gættum; en þad brugðid undir um vafid, en aldrei hringt. Var þetta
 voru tvín sanden- gjort - ad veffa um þeram ílfliðinu en etlí þeiss -
 tologgin, þetta samann. erminna - til þess ad síður vori heft iud afreim.

Húðseinni var einnig í stímsstöfkunum og smátt málur
 notadar til þess að samna þá, en brokummar. Þá var skrim-
 kldíamum voru oft einnig fengin til að samna stímsstöfku,
 ef þá sávar in brokummar, því niður var undir því komid, að
 þeir fóru vel og lögju ef þá, en á þessu var vandhafi nokk-
 urt, sérstaklega með lau þa stímsstöfkana, því la-þrim
 geti í þessum ofan frá hálsnáli út á axlin og huldi
 há oxlina fyrir ofan eða um axlarid. Í heyrustímsstöfk-
 unum náðu stímin saman, svo, að sammanum lá út á
 axlaridum og kom þar saman við erumarnar stímsstöfkar
 náðu niður í mitt læri eða jafnvel niður undir knén.

Sjóstökunir. Þeir voru in sítundu ledri erlendu og voru
 venjulega afsnitin í verplunum. Þeir voru samnadin
 í þann hátt, að fyrst voru góð gjörd með gataföng og
 með þunlungs miltileili milli gata og verptin með
 smátt, oftast eins þunnds lóðarlinum; að aftan var að-
 einð þvengrum, venjulega in þrosshári, sem hélt þeim
 samnan þegar að var hert, en að framman voru þeir samnadin
 á samna hátt og vörpin, þó að einn ofan á ristinni og
 of hátt ofan á lánni, svo að sjór og sandur góti runnið
 fram og aftur óhindrad. Holdrosinn á sjóstökledrum
 vissi inn að fótinum, en hárrammurinn út. Oft vilda
 þadit, að meira lópudu óðrum sjóstökum, við það að fara
 út á ósum eða vada innanmi þarabristka og þöngla og

in voru og
 klidargeri -
 of þá milti
 i samman
 einn en þenju
 um stöfkunum

að einn
 spori

þótti það dýr stödi eigi all líkull, því stóð síð horkaði
 hálf aðra kvörn eða tvö; stóðin þrjár kvörnir.
 Sjóttakka fengu til binnu í veyglunum og þarf slíki
 að ljá þeim; voru þeir gjósti gulir eða svartir og
 þeir síðarnefndu voru oft með tvö dæ, þ. e. að
 sýtt var upp í þá sitt hvorn megin fram á und eyrum
 og myndadist þá sérstakt steygri („dæ“) á þeim, sem
 menn breyta upp yfir einum. Hinn hattana, dæ-
 lauson, mátti einnig breyta upp og náði þá brott
 af þeim fyrir eyrum. Báðar þessar tegundir hattar voru
 með eyrnalögum, með lindu í, sem bundin var
 undir hveitina.

Oft höfðu menn hattu undir hatti sínum til
 stjólis í frostum og kulda; voru hettumar þrjón-
 adar og með sömnu eða líkri lögun og beythettur.
 Tattylummar, eða tattyljummar, voru einn og stór
 í lögun, þrjónadar ír bútháns bandi, sem all
 var og í, til þess, að það lóddi betur saman, því
 bútháns eitt úr af fyrir sig var ekki nógu hall-
 gott, en mannsynloft í slíka stó, vegna þess að
 það þöfnadi ekki og var ein stjólbeta en all.
 Tattylummar voru hafðar utan yfir stónum og
 innan í brotinni og voru því stórnir ávalk kreim-
 ir innan undir þeim.

Röðvístór, vörn gjörðin ín hrossstíminni, selsstíminni, nauðstíminni o.s.fv.

og væpsta með kúpsveini; oft vörn þeir glerháta, ef gangid var í þeim í þurrindri og óþjálin þóttu þeir, en þóldu vel.

Þryddadín stór vörn oftast ín söundstíminnum, gjörðin í sama hátt og þryddingin utom með rist og jarða með vel-ektu, görundin og mjallhvíta stíminni; óþryddadín stór af stíttu tói, vörn hafðin innan undir hátýllunum og bróðstíminni og því ávallt kúsin, es ín bróðstíminni var farið. Kom það sér oft vel, ef menn þærftu að leita nauðhafnar cumarsstöðu og langt í burtu, t. d. til Þotúlus hafnar, því ella verdu menn að ganga þvífottin eða í bróðstíminni, en það var undir frágangssótt, vopna þess, tvo þungt var að ganga í stíttum klæðum.

Eirflögur og eirlitur var þannig til binnu: Þessu var vörn þannan eirflögur og þótt láttu ín tréðall, allstóran, sem tók heimulit 5 þotta eða meira, síðan var þvagi (helt gömlu) helt í dallinum, svo miðlu, að það huldin eirflögum. Að því binnu var svo einhverjum stíttum þungid þotta ilót, til að setja það á hús sér og mugga því þar hálfan eða allan daginn, en eirinn var leystur svo miðid upp og blaðladur saman við lögum, að hann var þvænu ordinn að lit; var þetta

Kallid "að gutla", og þafði í m. a. þessa atvinnu í hendi um lánagan tíva, jafnframt því að halda

14
190

í "Kverinu" í hinu heitinu í lora þad. Veit ég
einki óstærntilleggi vinnu, tilgangslausari og
sálar-mýrðandi en þetta lvarni: Þullid og
Kver-lordinnurinn, enda var ég ógulega latur
við hvortveggi og hata stíls vinnubróð aðall sídan.

Hví var einki einni sorgfin niður og sídan gullad
dálitid í hovinum? Þá hefði maður stíls veid tvo
og þrjú daga með að fá samilegan eirlit. Og hví
var veid að láts óþrostadan Kraklu þala í
Kverinu í 6-7 ár og lora þad utambólan og fara
þannig á mis við niðlu nauðsynlegri fróðstu?
Gull-dallar allir eru mis komnir í stafi og Kver
á lójd í hilluna, sem betur fer.

— " —
Vetrarveitidinn í Súdurlandi var að gírnla lagi talin
legja um Hlynðilmessu oða 2. febrúar, því að þá
steyldi "hvér maður kominn að sinnum há", en þótt
veitidinn átti að legja um þad leyti, þá varð þó eigi
svo í þraun og veru, heldur í hindþorra að jafnvel
með Gou-komni; en aðallega fór þetta eftir því hvort
oða þvendi manni undu varis við að físteru vori kominn.
Þad fétthit fljótlega um nágreinid og ypp um svætti
hvort svo var eða stíki, en ef um físterfétthit var
að hada, sem notkand þvad að, þá léfu manni eigi

lengi standa á sér; þeir voru þá flestir komnir í verid
 innan fárra daga eftir að þisti fréttirnar fóru að berast, en
 þó þeir frétta lítið um þetta, fóldu þeir sér eigi ákult
 að dvelja lengur heima en fram undir Þorra loki. Þó
 fóru Staðfellingar elti eftir þessu, heldur höfu vergöngu
 sína svo tímanlega að þeir voru komnir í verid a. m. k.
 í 3. viknu Þorra. Eyfellingar^{og} Rangvellingar sendu oft-
 ast fóran sínar í þá verstöð er þeir ætldu að húa í
 um veturnum, þegar uppúr niðari og voru þeir, er fórunnar
 fluttu, kallaðir "heinnrelistarmer".

Við, sem heima áttum máloft verstöðinni (Stokkseyri og
 Þorlákshöfu) þræftum vitanlega elti langan fröst til
 undir búrings, heldur fluttum fórunn okkar jafn-
 vel sama daginn, sem við fórum alþannir að heiman.
 Fórunnar voru: Ver-skínan, skinnklæðin, fót öll er höfu
 þræfti, heyr í þoka, til þess að höfu í ríminu, lifrar-
 kaggi, slor-skína, aðgerdar- og flötungs-lúfar og yfir-
 höfuð allt, sem höfu þræfti.

Þinnfötin voru undir- og yfir-rekjuvood, bréðan og
 koddí; einstaka máður hafði yfir-seng, en niðr fái
 undir-seng.

Sjómenn lágu í sjóbrúnum. Voru þeir flestir með sjó-
 ríminu, sín þeyri rímu voru til hvarrar hlídar í brú-
 rími og eith þeyri gaffi og var það kallað Korríum. Rægi

Verjulega fylgdi hverri sjóvíð smá kofi nokkur, en Kalladur var smíðjan. Var hinn með afli og þétti oft hor yfir, hvort sem hlóð voru þar sta eigi. Kaffi hitun^a smíðuð lagsmann hver á sínum eina dag í vitan og lojdu til eldsnefni og var formanni og lagsmanni hans atkláður sumudagurinn til þess starfa.

Stór Kanna og ein stórir Ketill var atkláður til Kaffi hitunav og stórt á bollana inni í búrinni; þétti þá hver maður fram sínu bolta og lét, Ketillmanninn (þann, sem líkadi þann lojinn) hella bollann fullan og lét hann síðan á skínulokið sitt, á meðan hann lauk við að bórða. Bollarnir voru stórir niðj, tóku jafnvel 3-4 bolta af sömum gerð og úr einu nokkur og voru þeir Kalladur „hnallar“. Flestir fengu bolta ú sínum oftar en einum sinni. Kaffið var drúttid í morgunna, í hvortu sínu sem menn mótuvuð og á Koldin, áður en menn gerðu til ráða. Þegar í kvöldum stóð, var vitanlega engar röglu hóst að gots í þessu efni.

Víða var það síður, að einhver útalinn maður hefði það einu á handi, að búa upp á Kannauna, badi vagna þess, að hann þótti vera reyndur að því að búa til gott Kaffi, og stóti síður að því, að fara sparlega með klutina.

Sykurföng sín geymdu hver háseti fyrir sig í sjóvetlingi sínum, sem hann stóll svo undir Koldabrunna, upp

við hlíðinni á stériminni síni. Þrjú misjafnlega voru
 menn eyðslu samir með sykur og eukist hann fósi
 nu til sunarmála og engum til lofa

Faðir minn gerði út tvö skip, ymist einn út af þessum
 síj, að í félagi míu áðrum. Þell voru veitihöldin þanna
 minni, ef þess var kostur, svo sem fósi, lóðarlínur,
 þngultannar, stjoro-fósi, hákarla sökuir (vaddir) og
 önglar, sadsteinar, söfukur, seilarblar og nálar (in hval-
 brinnu), svo og önnur í höld, en notud voru við veitistöf-
 um, svo sem lifan-ílát, stérimur, kláfar (til uppveitna-
 físki) o. s. frv. Lóðarönglar voru vitauloga þessum í veygslu
 (4/5) til verðdar, en 1/8 til vot-og hantverðna.

Þessar smíðir voru dignar fósi, vaddir o. s. frv. var þó
 gjört í þessa lítið:

Fyrir þessar húsdýr, stérimur-eda síndjúr-dýr, voru
 meglar tvö fjalin, sin hvort niogin við dýrustöf-
 þrjú gót voru í fjöllum þessum, andspennist hval-
 öðru, gognum götu gengu þeir ásar ni trá með
 járnkrók í enda lívers áss, en þeir (ásarnir) voru
 einis og þeynt s í lögnum, þannig: 4, gengu á s-
 arnir ni götu í fjöllum en lágretti á sinu var í
 við þá og á milli fjalauna; síðan var inni fjölin losu-
 g henni smíð 2da sölftad til-leggja handa svo
 ásamir smáast þannig, id þegar sinu þráðum

forinn var festur í ^{sinn} ~~í~~ hveru Krók, Norri smíðar í.
 Sami útbúnaður var í hinu enda forisins og þegar
 neður smíðar var í Norri, voru fræðirni í þann
 enda sameinadir og allir látnir í þann Krókinn,
 sem í miðju var og þeim ásmíð í miðan allir fræðirni
 þeir voru smíðar saman, en þeir voru látnir leiða eftir
 endilöngu Kepli eða Keilu, sam var með þessu stöðum
 í hlidnum. Þessi Keila var mjórri í þann endaun,
 sam vissi að Kláfum og var hin Keila "Kerling", en
 "Kláfur" það, sem máður einu sat í og smíðar ásmum
 með fræðirnum sameinadum. Eftir því sem smíðarinn
 vadi meiri, stýfist forid og vadi því máðurinn, sem
 sat Klafoga í Kláfum, að fara hann stöðugt til,
 svo að eðli hlýpti "smíðar á smíð". Að flytja, eða
 fara með Kerlinguna og einu að sitja í Kláfum, var
 eitt til meita Haldverk, því til þessara vinnu var
 jafnan valid þurrindri, sam þá oftast var með frosti
 og allnihtum nadingi.

Í forin, sam til þessa voru notad, voru í deplög, Tali
 nefnd "reipslaganverk" (d. Reislagerudik), en oft
 einnig smíðarstaki.

Oft saminnu sij 2 eða 3 útgertarmann og smíðar
 þannig allt sin fori og vadi á einum lagi.

Í all þessi fori var notadur tjórurhauður, sam þáinn

20.
196

var úr Kóðlam, en Keyptin hófðin verið af Skipsströnd
um y síðan spinnin í smeldur eða stóra „hamp-
sólka. Líkur y öngultannar voru einnig einnir úr
hampsi (í bókstnum, hvítum eða gulnum) og smíminn af
spinnin í spóluvotla eða öngultannatöki, sem y
get ekki ljóst svo að vel sé, nema að því leyfi, að nota
í öngultanninum var haffi lóð, lífill það stenn eða stí-
vala, með hofilogi þeygð y var hofð að smíni öngul-
tanna 600 hundruðum stíffi á dag.

Eg er að vísu búinn að gleyma ymsu af þessum, þó y
mú mig út tali þátt í áttu því er að þessum lant, en-
sinn úr líðin norri 46 ár, því úr þannan smíning fátíli
og ekki að háði, eftir að y fór úr fúðurhúsum (1885), end
var úr fandi að fá allt fóti, líkur o.s. fr. í verþessum y
lagðist þá „Keyptslagarsvorkið“ indur, en eftir því ekki y
samt að minna einn á boga, vegna þess, hól Kallt mér var
á Kláfnunum y ^{ad} Hlytja Kerlingunna.

Í sambandi við þetta má geta þess - og er mér þó ekki
míj ámt um að segja slíkar sögur - að ávallt þá er
smínd var y „Keyptslagarsvorkið“ var „gauri“. Þá var matar-
redi óvenjulega gott y vithafnar mikið. Haffi mig, með
sýrandum limumum, sandakjótssípa um miðjan dag
og hangid kjöt, síruvud sói y bládnór y það san boga
var grjúpan nógur (krossbljúgu) í badi máls y mig

minna, en þegar veid var að beru hanginu: lísið í hausti sta
veid var í snóþöfum í vorin, sem hvortstöggja stóð yfir í
þessum daga.

"Þú er þar til mál að taka er fyrr var frá höfðis," en það
var um að búa aðrin: vorin og um búa aðrinum þar.

Hvort höfðin manni fyrir stafni í vorin, þegar landlopi voru?
Landlopium var oft langar: þó lofi og bláveidi voru, var oft
stíðum og í slétti vöðvátta var brúnað eignarlegast. Þat
þá sem oftan að líta frá útan físta skóttur, skammtur og
"loftkerfur" í hugarfali, þínist á físta eða í siglingu inn milli
barngránum, oft svo nærri bódnum, að við sjálfst lá, að
þeir fóru í strand. Gitt sínu höldnum við 72 sléttu stíps.

Menn voru við ginsu vinnu: Að samna störimkledi, flétta
típsi, senda ílát, stúfa kinnur og sögur, kúna þús og lesa,
sína öngultanna, kúpa öngla í samna og samna: lóðir,
þogja, öngla, sem vrotu voru í forafísta, klappi á gótt og
væðskorur í væðsteina og síðast, en stíli sígt, að spila í spíl;
var þá oftast spíladur höttur, "vohist" og "marías" o. fl.

Ég vit stíjóta frá hær inn í, að þessi spíla manni varð
til þess, að ég stófuadi "Gjómanna skóla árið 1890" og
stóð hann í óslitinni háð fram yfir aldamót, eða þar til ég
flúktist til Reykjavíkur (1902). Handlar voru: Þeirsmingur,
róttitum (isl.) og danstea. Stóttum var flest árinu í Loftstöðum
og Þorlákshöfu og all árin í Stóðhsepi og: Egnabálka. Að ég áðeins

eina prófsteyptu frá Skopthreyri frá þeim tíma (1895).
 Þjóttim maðr skylis nokkuris úr sjó; Árnæs eyptu, sem
 noygi til kostnaðar úr húsaleigu og stríffangakaupta hennar
 nemendum, sem voru norri 30 að tölun þar um flóat var í Skopthreyri.
 Höfu gjmsin þeir, er þessara Kennstun naktu, látið svo um mál
 síðan, að þetta hafi verið eina Kennstun sem þeir áttu hlut.
 að lá utan Hverldsdóms, og lesturs og stríffangakaupta hennar
 hinar hafi Kennstun séi að mikla gæmi.

Óg Kennstun í Skopthreyri, frá þó sjó eitt heima: Eggerbaldur, stunda
 sjó í Skopthreyri, maldi þar salt, lóð í niði fíðis, lét úti boati
 og nauðgulegar voru fyrir þóttu svafnu og fro. og man ó sér stótt.
 eftir þessum þáttfloknum: Sjó manna stóttum:

Þá hýðs eggi úr hreyfðum: Hlúð,

Jóni Jóns eggi frá Minnissvigi,

Ónni Jóns eggi frá Gel dinn gótt;

Jóni Ólafss eggi — — frá Sunnarhlóði,

Sjóni Adólfss eggi úr verkum. eiganda í Seattle,

Jóni Þórnas eggi frá Reykjavíki,

Ónni Þórnas eggi frá Hvervatnslóði,

Matthíasi Jóns eggi frá Þórði í Gnípsvígahli,

Véglundi Helgas eggi frá Torfástóði,

Jóni Adólfss eggi, kaupm. í Skopthreyri, o. fl. o. fl. Eru sum
 nofu þessara manna: prófsteyptum frá 1895. Hinnar
 steyptum manna hafa fogað. Systunefundin Hann

þröfðómændur og öðru þeir lengd: Sr. Ólafur Ólafsson 199
 Fréttir og þingur og Sr. Ólafur s. Helgason: Egnarabálka ^í ~~þingur~~
 En þeir stofuadi of stólamu, ad mér ofband ad sjá svo margu
 efndoga manni, eyða tímanum í spíl og ad þeir taleyji vitum
 samau og of sé elki, elki þeir. Kennslan stóð yfir í 4-5 M. 4.
 í hverjum vísnum lagi, en niðj oft stónum, þeir oft öðru
 öðru gíniot í vöðnum vörri allan daginn, ad a Hall ad er
 til að þess í miðri Kennslu stund. Kennslan fór fram í
 barnastólum: Stólssegni (og í Egnarab. líka).

Einu stóla þeir þeir til sögu í skrift og nokkurir í dómum.

Þetta var níu tíu helga, sem nú er í landlögum, en þar öðru, eins og áður er sagt, erid langar, þeir oft af stóð
 slitalaus hafitt og brinnhroða-vedrættum allt ad þess vísnum
 ad lengur. Var þá oft "dr. engja róm" (ad a rögur) ad sjá
 sílfad, fust og jafuvel físta vera ím undir eia ím í bódum
 og ná elki í hann.

Til þess ad lýsa fréttnöðnum, sem vitaulegu öðru erid
 misjafur, eftir þeir hverni sjó vedræð var, verid of ad helgreina
 fleiri en einu sta tvo tíðra og stóð þá byrja í þeir:

Ad árið 1881, 12. febrúar, réttum við í sudda- og húslopa-
 vöðri, árustur undir Ysmklett. Þrim var salsverk og
 úslit í stýggjiloft; þegar við erum. byrjadur ad tala löðina,
 verður einhverjum lítið í landsundur átt og segir sá þrim
 sama: "Hvada hvíta er þetta í sjónum? Er hann ad

sjúka svoona hástarloyn eða setja í handinda/veid
svoona ógrygga?"

Allir líta upp og sáum að sjótinn var síns og
felldur stór-brúnsvadi, líkastur jöklo-veiðar
Kviku, en af því að enginn alda ^{sást} ~~gætt~~ nema undan
henni, virtist mönnum, að handinda kvika gæf þá
„En hver fjandinn er það þá? Það nálgast óþlega! —
Það er hvortí meira né minna en hafís!" sagði einhver
„Hafís! Hafís? — Það er óreglugl! Jái, veit þú
það hafís! Og hann þrífur áfram! — Þessum átti
og í önnu sem hóf er, til lands!"

Þetta var gert og við slappum með nannindrum
sundum; svo bar ísinn óþlega að okkur, að stöð
stígs hefði gætt sigts undan þessum. Vísavilga varð þetta
laust með áttu, svo hóf var að fara að landi, þar
stærnst var, en ísinn fór stíki að því: Hann fór yfir
fjórum, stór, lón og vísa og stöðvinnist stíki fyrst en
sand; þar gerði svo stóra hrönn, að óngju loft var
stígs fram í fleiri daga. Því ísinn, sem veitur var landi,
létvaði stíki frá um laud og þinn, sem á andum jó' val.
innaveidinn bringaðinn er víðathvittill stærjakkasi,
nær frá Innisvandi og vestur í móts við Fross og Róðu og
heita þá Trölllendur. Vestur til í Tröllendum var
steinn nokkur, sem gmist var Kalladur Tröllenda.

Stein, eða Stóristein, og velti í sínu hönnu um koll
 ofan í lón, svo, að hann hafir ekki ségt síðan, eða a. m. k.
 ekki frá landi sínu og áður, en þessi stein var oft allgott sýnd,
 sem sýndi, hve hátt var í gjörnum ósann í leidunum. Þell
 stær mandstíof í sínu, svo að ekkert sálvald, þar er
 þengilló sást í öllum fjörnum og völd þetta til þess, að
 leidis allar undir millu varasann, vagna þess, að þá
 var minni viðstæðum fyrir brinsvöðunum en áður. En í sínu
 hafði það gott í for með sér, að sál og annar þaragrödur spratt
 óvenjulega vel völd offri og sýndi það sig þá, að betra er að
 ykja fjörnum sem bezt, til þess að sötin spretti. Þú spretti
 þau ekki, semiloga vagna þess, að úi eru minni hettir að
 fara í sálvalfjör, en það var alþitt áður. Þú lá í hestu
 stærjnum, mig þann leysti upp of sálbráð um sumarmál.

Síðan um vetrinum, 26. mars, var hönd í birtingu. Hafði
 motifisti stáðid alla vitnum ("Stota") og úi var stinnur í
 lofti og sást því alls ekkert til sjá var. Þá var það, að sj
 sá það, sem sj oft hafði heyrð um áður, að gamla formann
 hefðu lagt í vana sínu, þegar ótryggt þótti með sjóvörur.
 Formaður minn, Þjarni sál. bróðir minn, gættu síðar
 í sjávarmál, laðist þar niður og laði eyrad við sand-
 inn, stóð síðan upp og sagði:

"Það er svo mikil undirkljád, að sj tel óvíst að notkun

gagn verði að höfvi í dag."

Þingi að síðum voru ladin börnar niður að stípsi, þeir
hrundid fram og róit út í myrkri; en er út fyrir
sundid kom, var kominn ylgja nokkur af útsuðri. Þá
fórum þeir í grynustu leitir: þuldi sunds og Hammsrif, en
anstan til í Þjarnavöðva, hólum.

Altaf var ylgjan að aukast og ekki var lövinn látinn
liggja langur en 15-20 mínútur og þegar bygjað var, að þá
(inn ladin) sást hvítfyssandi útsýningsstípa þann
úti við höfuðbrúna. Á sjón dældar þinginn og þeir þá
geyst. Fiskur var í hverju janni og fagaðist með
bróndan, vegna útsýndarinnar í sjónum. Þegar þá
var að fara, var komið ofsaroti þar sem við vorum, en
þó ekki niðri af fallandi sjónum. Þó voru þeir með
yggð, hild bráðasta og sight með framsofli og foltu, en ekki
vairt við 500 niðri, að þá var að falla og vorum útsýni
Kominum inn um sund, sem virtist vera allt einu, þó
svaði og ofott með öllu. Þóttu stípa samu við þó
fara inn í sundin, ein þess að hylka naith við þá,
að liggja til laga. Ekki leigt þessum stípa þó
á þá, að leggja á sundid ein athingum, jafuvel þó þá
þóti orðid til þess, að hvortsi, vörum umt að þessum
inn sundin þó fara naith annað, þó þessum var
enn verra í slónum ofsa af suðvestri. Þá hinkuðum

dálitid við of for. Bernhardur Jónsson í Kelduhöfði 203
 og Sigurdur Egiólfsson í Kaldastöðnum og öfuklu í
 undan hönum einn í sundinum. Við áttum svo lagid;
 en meðan við höfum þarna litla stund við að „bræðhann“,
 kom Þóleifur Bernhardsen á sundinum og svo vorri öfuklu, að
 hann gat kallast á við öfuklu. Hann var í mottláðnum
 6 manna fari og með 2 seilar í eftirdragi. Hann spurdi,
 hvort nokkurt lag voru að fá, en fékk ekki annað svar,
 vegna þess að það heyrðist ekki, en það, að fæðir mínir,
 kalladi öfuklu einn sinni til hand, all-hö's tugloga:
 „Sleypstu seilunum, mæður“!

Svo lofðum við á sundid, en þegar við vorum komnir
 inn fyrir vindbodann, sjáum við að Þóleifur leggur á sundid;
 hvort hann var með seilarnar eða ekki gáttum við ekki séð, en
 af því hvo' illa hönum getur aðvarum, þótti öfuklu líklegt, að
 hann hefði seilarnar í eftirdragi.

Það var jafnvarminn við, að skipi öfuklu kallaði niður
 áriðan til í Snepilrásinni og Þóleifi berst á, í vindbodann, bákur
 hans hvalfdi og manni komust í kjól, semiloga allir í fyrstu, en
 svo hvalfdi báturnum hvald eftir annað og ávalt voru manirnir
 sem í kjól komust að fæðla, en ekki voru eftir nema tveir.
 Við sátum fastir í stöðinni og gáttum ekki við neitt einnig fyrir rotti.
 Þrátt fyrir þennan sterka álands-vind, fékk bákur Þóleifs í
 sömum sláðnum, vegna þess, að lóðinnar héldu hönum fötum, því

Sjábals. 40. 41

þar flakkuð i báti, mennirnir, og sjávarbotnin og þinn
 ana, en hefði ódennisi veid um þér bínd - en ad þú
 kem of síðar - hefði bátiinn stöðad inn i lósið og þú
 veid umt ad lejarga einhverju mair en bjargd varð.
 Slegd sást úr landi y Sigurður gandi Eyjálfsom, sem var
 kominn inn fyrir Skellu eða jafnvel inn i Gaps, so þú
 einnig og snéri bráðlega iud fram i sund; þegar hann fór
 út hjó oflur, vorum iud ad losna af Sneyplinnum. Sjáur
 fólust ad lejarga 2 mennum, þeim Tóleifi Verðhandeyni (form)
 Gutmanni Postssyni frá Eijlsstöðum i Vidingafelli, þr. 40 p. Com
 madur flaut i árum inn i lón fyrir austan Sneyplinn og var
 þá födur bróðir Tóleifs, Þegjus Jónsson frá Hæglóhi i Þjóðsklíð;
 þegar til hans náðist var hann oröndur. Hann hafði náð i þok
 árar og lá þannig i þeim, ad þú voru undir heidum hans, so
 ad hann lá of hjó loft i þeim; hefði hann haft þér undir
 bjóstum, hefði hann semni loga daldid lífi. Hinn fjórði
 sem óbrútknúðir náðust elti og elti man of nafn þeirra,
 nem a Hjartans Einarssonar frá Víggordum, 38 ára ad aldri; hann
 bróðir Einar s sál. Einarssonar frá Burgum y síðar i Gaudhismni i Skollu
 xpi, einu hins mesta og hægjasta formannsins þar um nóg á.
 Um kvöldið liggandi og létti til með útsýnings golu of
 Skolluinn i lofti; nið of óhrjáleof vedur og brútknúðinn
 so adalegu einu of tith i þesskonar vedrattu. Var elti
 þrútt um ad þrallur þú um mig of minna lífa, en

til sjávar var lítið í hálfrotkrunu um kvöldið og hugsad var til þess sem stæði um daginn og það setti samband við draumrotkrunu, er maður einn drægdi rotkrunu nóttum áður.

Það var Gisti gamli Gistason í Stóra hreinni (niðurtröðin niðri) sem drægdi að hann þótti vera áður í Stórhreyrarlundinni, að velta við rotkrunu há-Królnu, 4 eða 5, og þótti honum flest lík þeirra vjunda frá landi og fara þannig út í höndunum á sjá, að hann eidd ekki við þá, og er þeir voru komnir fram í Gáp, þótti honum þeir fara vjupa í Gaflostevís og Kalla í land: „Lóng nótt! Lóng nótt! Lóng nótt!“ þótti hann þá ná í tvo þeirra og draga þá í land, er þridi hákarlinn bljós fram á stór affur og svarf hann honum og hinis hákarlarinn líka. — Gisti var einn af skipverjum Sigurðar í Kadlastöðum sem bjargði þeim tvoinn morgunum er bjargad var, og sagði hann þeim drauminn er í skipi Sigurðar voru, meðan þeir voru í sjónum um niðurnúna, en niðri og áður sagði hann frá þessu ekki að í land var komið og sagði: „Ekki var hann lengi að koma fram, draumverinn, sein mig drægdi í nótt (eða í fyrri nótt)“

30.
206

Síðasta vetrar dag, það var 1880, var ekki útskiptur
að sjóvæðingunni fyrri natta dag (sumardaginn fyrsti),
þóði ég og aðrir latir strákar vorum farnir að klakka
hit, að við fengjum að sofa úts og njóta sumardags-
gletinnar í fullum melli og ef einn mikil fylking
yrdi að róa - og þess var samantega von, ef að
vanda létu - þá var Kongsbændagurinn annan dag
í sumri og því fremur ástóða hit að ofla, að menn
létu síki undir höfuð, leggja að dröflu sem mest
í sumardaginn fyrsta ^{því það var svo þægilegt að} leggja það svo úr sér í
Kongsbændaginn, enda voru þá báruðir helgidagar

H
og sjó

þegar menn vökurðu um nættina, kl. 2-3, en þá
var hátt í sjó, og flöðglauma í afdáningi, að þeir
sáð varð, fóru sumir að róa. Við létum úts þinnar-
smid og lögdum löðina austan til í Geðahöfn eða vestur
undir Ölnbogannum og notkuv skip voru þar í Kringsum
oflur.

Ég lagði löðina og gæta hún vel úts. Þegar lúid var að
leggja löðina, um kl. 4, var sólin að koma upp baki
við eða norðan við Björfell og sást þá vel í sjóvæðingunni
minni efki veada langt, heldur vort austanrokki í
sandnum; við létum því ekki leggja lesurum um
20 mínútur. Formáðurinn, Þjarni sat. bróðir minn, fór
löðina, en ég sat í Skotbættum og kl. 4 létu í físta þinn

og innlepti, sem í lóðinu kom, en það var mið eldri yfja-
 miltid, því við fangum & í hluti. Þendi þá talverdan
 austan strekking, sem jökull þvi meir sé á leið; vart
 því oft að kalla til boðbordsmanns: „Þetur á bak!“
 og jafuframt: „Minna á stjórn.“ Meðan lóðin var tekið,
 hafði ostkur boð vortur um Þeimaleigða vortur yfir
 alla Holma og stórum þvi öða sigldrum (man eldri
 hoot var) vortur á Stokkseygumund og komum í land
 nálegt ill. 7, setlum stíðid ^{í manstír} ~~þess~~ og bárum
 fiskum af stíffavelli og gerðum id, sem eldri lóð langan
 tíma. Þar sem fiskur var svo þrogur. Að því binnu
 jengum við til búsar, boðndrum og fangum sett kaffi
 með ~~þess~~ lunnrum og þvi sem vildi nojilega
 miltid of brennivini út í kaffid og sást þá þegar á
 morgun, að farid var að forast fjör og líf í þá; sumir
 voru þá jafuvel farir að senda öðrum sná-glósum,
 fimmar-yði og stíking, eins og stóthursþonar
 undir binnings-stíff að því sem þvi höfðuhugid
 sér að láto verda aðalefni orða og athafna um
 daginn og mið nafadi formadurinn lóðiforid, á
 meðan eldri var meir aðgjort, að kalla einn og
 einn hásetu sinna: einstal við sig og fala hann
 til vartu vestdar. Vori formadurinn einstadurinn
 í þvi að fala hásetann, sagdi hann: „Heldurda,

et. et. minn, ad þu hugsi þu til ad bregða nokkru minni
skiptinum næsta vetur?" Eða: "Það hefir úi farid vel
með okkur í vetur, et. et. minn. Etlí mér sé ekki þótt þu
helja þig með þínum þjálum - þóin þu gý amma
vil hafa - þjá mér næsta vetur."

Öftast var svarið játaendi. Einu stoku háseti, sem ámin
hvort var óánögður með hverju formáðurinn listandi og hafði
þu augastuð í öðru skiptinum og var þu jáfu vel þuinn að hafi
sig, eða hafi eitthvad átt í bröðnum við formánu eða aðra
háseta hann og var þu einiáinnu í ad verda ekki í þessum
skiptinum framvegis. - ad hann þu sagdi: "Ef þu, ég helji
hugsað mér ad bregða þu í þetta sinn" og faldi þu fram
á stöðu sínar fyrir þu, eða hann sagdi beðið ofram of
þessu lausti: "Ég bjóst við ad þu myndir minna ad þessu
eitthvad fyrir en úi gæfi þu tíadid niðræmar stöðu.
Rétu þu þuinn óþarft í ljós, hvad þuinn þótti ad of urdu þu
stundum ónjúku á manni, en sjaldan svo, ad úi þu
þuinn oflof eða skammir, milli formánu og háseta, þuinn for-
máður gaf sig þu frá þuinn viddali við hásetann, of hann
ad honum var alvar og ad ekki var til neins ad reja þuinn
vord við hann um málið, enda áttu þu offast þuinn háseta
kleur ad máli, sem miklu þóttu fyrir sér, en óþanjulof
njó, ad formánu gengi eftir neinum manni.
Háseta þu, sem formáður vildi ekki hafa, lét hann

afskrifta lausa of Halladís þá elti á neith viddal við sig
 eða Galadís þú; Oftast gummadi síasetam þetta, of var
 þá binnu að leita fyrir sér annarskadar via aðrir að fara
 hann. Allt kom þá þetta á dagstera meðal manna,
 síðar um daginn, ef svo bar undir að þeir áttu tal
 saman eftir „sumarlagsveizluna“ of voru orðin fóðari
 um að láta hug sinn í ljós, en fyr um daginn, en
 þá var lífa veizlugledin oft orðin almenn of erid
 hávar hjá sumum.

Skulphanu hoo eða þar um til voru allir Halladís
 inn í stömunu eða sjóbið til máltíðar, sumarlags-
 veizlunnar. Þar hún víðast í því fölgina, að borin
 voru fram niðlun trog, með Halffylltum geyms-
 velling, með niðlu of reismum í, uoqri niðlun
 til úr á láts of Hanel.

Sumstadar var leit gauda kjöts sípa borin fram í
 trognum, of hvort sem var, þá var nóg of stönnoti,
 hagldalvandí eða koxi, borin með á dlistum. Spenni
 voru hafdir til að eða grautinn með eða seipum of
 víðast voru hafdir bordinnar of gafflar. Átti þeir eða
 fjórir saman úr hverju trogi of konförm val saman —
á meðan.

Spaldan var kjötmat, t.d. Steik eða hangid kjöt
 í veizlun þessum, en ávalt fylgdi nóg kaffi of því

meira boeinu vinnu og lausnunar strax á eftir og síðan
 acet þetta ómelt og einu og hver vil di krafa, um mið-
 affans leytið síu síðar um skoðaðid, en þá var mi-
 orðið „glatt á Hjalla“, viðasthor og létill fridur til
 ríologra athugana að munnadna.

Þerman dag, máttel moftram vegna Kongsbonadags-
 sem í hönd fót, var óvænjudaga miðid drukkis og öllu
 sjá ad segja hér frá þeim atvendum þá um dögum,
 sem sýna ofvæðingunni líst á þvi, hvernig mun þess var
 og hvað við bar slíka daga.

Vigfús í Stokkseyrarseli, var, einu og margju fleiri í þeim
 tímum, hneigdur fyrir vinnu og ástaflega ertism og áleikun
 við aðra, ef í honum sást; hann var vástilmenni en
 fjörugur og vaustr vel hvað sem hann átti við; aldrei
 áráddi hann ad fara í áflog og lét heldur berja sig
 til bláð, en ad vera hönd fyrir höfuð sér: Hin einu
 vörn, sem hann hafði miðis þeim skráðastöðum var
 ad eita og skamma mátoföðumannum síum mest og hann
 var vel vörðvegginn og fyndinn í þeim skórum
 sínum. Koni Vigfús í kast við einhverum í þerman
 hátt og það þó miklu máni vori fyrir séri hann,
 bar hann oftast sigur úr þessum: Skrummum voru
 svo margir, ad fóstur vil du miðid við hann sija
 og drögu sig þvi í hle, enda var Vigfúsi svo lett um

þetta verk, að hann var alltaf brosandí, en völd aldrei
reiður. Hann hafði hinga meota nauts af þessu og
lét sér á sama stunda fæð hann yfði fyrir hujastri
eða jafuvel meidstrun; hann lét aðeins fæð hvarðari
væð og ertis-meiri^{úti} eftir en áður.

Víggís hafði köld með manni einum áður fyrr, en
Gudni hét og Halladur var Svarti-Gudni og hafði þann
Kinnid midur vel samom. Svarti Gudni var aostan úr
Hattum vð fyllhvæð, leitna beljaki að vexti, hár
gjafardalvæður, víðingur til vinnu, ef hann vildi, en
lafur nið og sér hlífni; hann var afsteppalans
máðurinn aðra, en ef á hann var leitad, gat hann
völd þannig í skauti og þad jafuvel svo, að hann
sást ~~af~~ fyrir um neitt; Honn þá á hann aði niðid,
svo, að hann vissi ekki hvað hann gerði. Hann
var svartur: Káflodinn í frannu, brinnafingur og
blóðdinnur í andleti, handstór og skankalanger
og nið og stíndur í hreyfingum. Víd vin var hann ógur-
logur útlíts og manni vörundst þá nið og að eiga neitt
íctst átti skandandi únd hann. Hann var þogjandaþegur
nið og þungbinnur á svo og líkari tróli en manni.

Þú séri Gudni þanna einhverustadar í Stokkloppur-
hvarfium þennan vafur og höfðu þeir ekki sögð í nið og
á, hann og Víggís, sem úr þótti þeru vel í veði að

heilsa uppi „gamlan floga“ sinu og stöpsvegi og það
 leiddi elti á höfdu, að Vigfús fór að áreiða hann. Endri
 ferdist undan, sagði elti neith og lét sem hann heyrði
 elti ertris- og áfrunnarord Vigfúsar, sem elti hann
 hördum hvert sem hann fór. Safuadist þá utan um þeirri
 og margmanni og hlóu dött að fundri Vigfúsar. Þetta var
 eftir að þeir, hvor um sig, höfdu setid sumardagsveiglu
 og euladi ektinguleikur Vigfúsar með því, að Endri
 komst inn í einhverju líndinu en Vigfúsi var elti klyppu-
 inn. Vigfús var á höfðunum fyrir utan og leiddi þess að
 Endri komi út; það dróst og ferdist þá mannfjöldinn.
 Stólkennu tíma síðar um loyinu hafði Endri komið út
 úr líndinni og elti vitad að Vigfús sat um hann. Þó
 þó Vigfús aftur til óspiltu málanna og ertris Endra om
 meir en áður og varnaði honum að komast heinu til sín,
 vissu menn, um tíma, elti hvad af þeim vart, en ein-
 hver gat þess, við okkur stórkana, að sé þu hefði til
 loyggja manna uppi í heidi; veru að elta þar eða jafn-
 vel að fjúlgast í, en úr vöru þeir höfðunir.
 Við höfðunum okkur því samnan þeir stórkana, að þar uppi
 heidi og sveigast um hvort þeir Endri og Vigfús vöru það
 elti einhverum stadar og geid um síð þeir að Vigfús
 mundi til hjálpar þeirri, ef Endri leiddi í hann.
 Þegar við komum uppi í heidina, heyrðum við minna

onálf og trimum í hljóðid. Rágu, sein svartu Gudni og Vigfús þar í
 laut einni og voru að eigast við. Gudni hafði samse höfðad undan
 Vigfúsi þangað upp í heidina og álfid, að hann ætti hvergi annar-
 stadar fríðland fyrir honum en þar, enda voru líklegt, að þar mætti
 ganga svo frá Vigfúsi, að ætli hefðu aðrir miltid af því að segja.

Vigfús lá vitanlega undir svartu Gudni og lét málum áspætt
 ganga yfir hann með sárungum og ertungum, en Gudni ætti styrkleik,
 í fullu tré við hann og var nún með stóran flötungshúf í
 nummi sér, eins og sidur var til, þógar menn voru að hálsstær.
 hrúti óða stóra og gamla sandi. Vigfús spráttuði með höndum
 og fótum, eins og óþógar þrassti í laugatogi og ætti því svartu
 Gudni fullt í fangi með að leysa hardsniium hrúti á hefli þeim
 sem Vigfús hafði málum inn, en að þeim hrúti leysum var
 styrkleiktrúvud svartu Gudni ættadist fyrir sér, því hann var
 jafnframt því sem hann gæddi hefilsdrástum an frá
 hálsi Vigfúsar við og við að grípa höndum til hrútsins.

Það var þó á síðasta augnatlísi, að við strákarnir stóm-
 um Vigfúsi til hjá þar, með því að hlaupta til þeirra þar
 sem þeir lágu þarna í lautinni og orgundum við svo að
 þeim, að fát nokkurt kem í svartu Gudni í því bili sem
 hann var að vanda tilbúnum til að þreifa til hrútsins og
 gæra Vigfúsi þau stíll með honum endugad hefðu til
 þess að ætli þógti hann oftar að binda málum sér.

Eigi að sidur lét Vigfús málum ganga, spráttuði málum

örngum, brosaudi út að eyrum og þrinni á neydastí yfir þessari ávenjulegu sumardagsgledi sínni. Hvi lík. ósvæðis-ord. Þeir er eltri umt að lýso; en hafi nokkur-
 munnis lífsað, ^{það} við fórum að blanda okkur inn í þessi „privat“ mál þeirra og þar með spella á neyð þeirra og gledi, þá var það Vigfús.

Húð fyrsta sem við strákarnir höfðumst að, var það að ná hringnum úr höndum svartu Þudna og fótst okkur það, án þess neis meidst hlyst af; veltum við svo Þudna ofan af Vigfúsi og lá hann svo lengi eftir þarna á hárinu, dasaður nið og áreynst umsi og hugastíðinu, sagði eltri eitth orð, en blós af modri og miðelli hvidi.

Síðan tóttum við Vigfús og bárum hann, tveir voru mikil heidum hans og einn undir fótum — upp úr lautum; þar langaði Vigfús til að stöðnast uppi í lautar barninum og líta yfir vögvaðlinum, þar sem svartu Þudri lé, sem dæm sál og samvígslu af því, að hafa eltri vorid handfljóttari en þar var úd að losa hreftinum af hálsi Vigfúsar, sum mi sendi honum tóttum, með saraudi skömmuna og sigur-
 ofsi miðlu yfir því, hversu vel hann hefði stáð sig í vider eigninni.

Önga satta-mulitana undum úd varis síðar meir milli þeirra svartu Þudna og Vigfúsar y muni þeir eltri hafa ségt síðar á ofinni, því Þudri dó árið eftir sáddur lífdaga, en ávaf

var Vigfús brósaudi, eftir og ársritum, umg hann dó, 11.
Júni 1905, 70 ára að aldri.

Á Stettum í Hraushverfi, þar sem Jón Þeirrnudsson bjó mi
fyrr 100 ára árum og lenti í Hrauborninu málinu, bjuggu hjón
eini mi fyrr 50 árum og áður, er hietu Jóhannes Arnason og Margrét
(Jónsdóttir?) frá Gíðhletti.

Þegar þau giftuast, er sagt, að Jóhannes hafi orlof að taka Mar-
grétu, bráði sína, um hár sín og leida hana þannig út í
Hirt hjúna, eins og þó var síður, hafi þá brúðirinn smíð
sér soröggj. úd og sagt með þjóðstí notkrunni: „Hóad á
þetta flaug að þyda^{inndu}“ by heli annan eins spól og útfarra
og í meiri oford, á þess að um hár sín údr gengid. Það er
þetta of alfar þig, að detta lletti; í vinnu þjó um mig!“

Rýst þetta stöppferli Margrétar gæmdu í Stettum og jafn-
framt þó, að almennt voru menn stíli, þótt hústofur þessum
væri, með nýrri flöndlati ofin kerloga. Hver úd annan.

Margrét í Stettum var háaxin herra, alitlig á sínu tími, nýj
dóttir í hár og hótund, vátlesin og margfród og vel aðgeri í öllu
áttumunum og hunda, stöppstór en þó stílt í leund.

Þau hjónin eignuðust son einn, Sigurjón að nafni og er
hann nú í lífi (1934) nál. 70 ára að aldri. Hann er ájofur
stípa smíður, einn og fadir hans var, einn meðal bestu

Fræðingur í bls. 42.

vid bls: 38.

A bls. 38 heit ad fram au gærdi of rad fyrir ad aima ad þær
 þvad gærd var þær til varnar, ad steip þau, en barst á, vori eigi
 föst i þringardinum, þóth þeim hvolfði - Þetta minni ni
 ad of hafi skrifad um annars tadar - en un vil of viliga ad
 þær offur, þafuvel þóth endurtæling verði.

Í fírtiveid aroglugjörd, sem samir var fyrir Stofuþeyrn
 veidistöd, fælls of þær komid um i roslugardino, ad vælt
 - hvort sem völdur hotta vori á fændum vda eigi - ad
 "binda steyldi yfir hvern einasta löðar laup vda bjöt
 þegar löuid vori ad taha löðino of stampa".

Var þetta útblind þamig: Sudri var naglt i - botn of
 hlidar laupsins vda bjöðsins of endarnir lötnir
 liggja upp með blidunum; þegar laupsurinn var fellur, vda svo
 bandinn bandid yfir löðina til boggja vnda laupsins.

Of steipinn hvolfði, söth laupsurinn til botns, au þess ad
 voinn öngull vdi ad festast i niuru vda steip vda ad halda
 þær föstu. Þessu framfylgdu flestir, sumir létu það
 slakast eins of áður, en það vard til þess ad steipið
 skrardist elti vri stad, hværsu niðill strannum vda noti
 var, en hæt öllu bl y föstu. Sumir ha's star (vinkunnsvöta
 annu) vndarot vid þessu: Hældu ad slík vandi bod vdi
 ad fiotta vori i fændum of vndu. Einu löuis löd ldi vdi
 það; svitarot þær þær off um ad binda yfir laupsau,
 of fonnværinu flugandi má stæ ad fylgja þær offur. Þær

var það 16. mars 1895; að þá er brúin lagð í stöps Einaris í Garðhus-
nu upp í Hælluna í Stóroláshöfn, að of 14 laugum, en hann
var með, voru að einu & yfirleundum. Þessi stöpsinn hófst í
vörðum, voru lóðirnar ádrara komnar um og yfir alla
vör og enginn getur lænt þann dag eftir það.

Hann réin oft í Kolvanta myruri og áttu Hrókötta leid
niðr frá í sundin. Þildi þá oft standa á steyrum, svo að
mikit hóf var að og get oft valdið stórstöps, enda flest-
dirfsta mikil að hotta á að sundid uddist með þessum móti.

Þá var leidd uppá því, að flappa á Stóraheimum í Stokkseyri
þegar svo bjart var orðið að menn seju flaggid og lalid
var fært að þeim mætti húa; en ein þokkist margir á
flaggid lóngu áður en það kom upp og herra féir í sama
myrurinum sem áður. Til þess að húa lét á þessum, flappi
og "leiddur" fyrir 42 kr. - og létu hann lofgáðan áður, minni
míg - og var ein bláid í hann um leid og flaggid var dragid
upp. Þessum vord elsti móti mælt, og herra féir enginn
fyrir en bláid var, en oft var færingt á bláid þegar
leikum var hödurinn, þessum eitt skaid gangu 16 stöps
frá Stokkseyri. Leidurinn var einnig notadur í þoku og
dimmindri: Fandi með hann frá í Sund og bláid þar
svo hann getur henni á hljóðid og náð hattu seruli.
Leidurinn var sumu þogundar sem "Braut leidurinn" í Regjörð
og var hann smíð með sveif. Hljóðid var hátt og hault.

formannur austur þau og það ein einnig þeir synir hans
sem búa í Stokkseyri. Allir eru þessir fjögur kunnir að
háðleik og myndarstær, staðfastir í hund og ábyggilega
men.

Jóhannes í Skéttum og Sigurjón sonur hans áttu sjóttit
sína vestarlega í Þríunfjöðum. Þinn Jóhannes var, eins og
áður er sagt einn hinna bestu formanna í Stokkseyri,
en á síðari árum festsadi hann fremur teyglega og þafði
hann þvi, sem von var, sjaldan neitt úr vats lid. Hann
var allra bestu karl, stórlýndur, en þveinlýndur, ágæt
smíðaður og dugnadarmáður. Skipalag hans og Hallgrímur
sál. Jóhannessonar og staurar þeir er þeir smíðaðu, var
viðbragðid: Svissarinn í skipinu þeirri - en þau voru lík
svort odru - var falllegu og þóttu þau betri sjóskip en
önnur þau skip, en þá þóttu. Eins var um sta autann,
að enginn stóttur þóttast eiga sta autanné gata rímt
í welli, nema þeir voru smíðaðir og óðkum þvörum þvörum
Jóhannesi í Skéttum eða Hallgrími í Þorg og enginn kum
til þegar að stíga á sta autu, nema Hallgrímur hófði soðfól
þá til áður, enda voru sta autafærdis fíðkadar nið og þau
eystra. Þá í þessu afni boudu á, að í miðkum ís-
lögnum, gátu menn fandi í Sta autum vestur frá Hrauni
í Þlossi austur undir Eyja fjöll í einni lotu, en þótt
nokkru sinni að leypa af sér sta autana, þvi ís er síðan

var þó samfeldt alla þessa líd meðfram sjávarstöðinni.

Jóhannes í Skálhnum var stór mædur vexti; hann var karlmannlegur í velli, ljósleitur í andliti, með stórk of miklú nef, falluga vaxid of seunfor hannum vel, hann var svef-
míttill of sópsadi niðr ad hannum, ein þann þó er hann var úd vinn.
Þó er hér var skinnid sögunni, fyrir réttum 5 dárnum síðan,
var Sigurjóns ormur hönd föður síns í form ein þann, en
gammli mædurinn réð þó mestu at þó er hann vilditíða.
Þáðir voru þeir þedgar all ein þann tíðir of þá skundum
notskud hávada samt í bíd þeirra.

Ein af hásetum þeirra þedga hét Sigurður Þessi; Gísla-
sonn for Nýjuholdti of var hann systursonur Margrétar
í Skálhnum of henni niðr líðar ad líðarusskú of nadi of
útliti. Hann var veingulega kalladur Liggji Þessi.

Þótt líft hafi veind ad nokkum mædur systur hans, Margrétar
í Skálhnum, er nammast hegt ad líða útliti Liggja Þessa svo,
ad eftir þá líðingun sjáist neim skildleiki milli þeirra of
er orskinn adallega sí, ad Liggji Þessi var ofskrandur
niðr í útliti of langvarandi drygblíðskap hans.

Sógi mædur Liggja Þessa á lengdun of í fjallvegð, var
hann líðastur sennilega hláðinn vörð í fjallvegum.
Hönni hann nokkum vdi, var hann líðastur sálstinnu-
lausum út synnings þokku-eda snjó-klakka, líðandi
fram úd sjöndíldarhringum í legumoll vinnli, líð-

eftir meir. Tóbalía, einni lögginni ein af brænni úni,
 einhverju sem svalad góti þorvöstanu. Ginn drogi,
 ein tóbakslús, notlekur horn í nefið, allt var það
 meira yðra en þóth allur heinsurinn vdi í lodi,
 en hann læd eldi - það hefi eldi skilist - heldur
 mendi svo með tákfullum augnum, að morn
 hlutu að kemast úi af eyndar stögu hans of van-
 lidum, því ávall vauðaði einhverju fellu og ingu þri
 hina sáru þóth of þó var hann sífellt góttáttlegotro-
 andi. Það var því eitt hið sárasta, sem notlekur man-
 gat heft, að verða að hofu upp. Þrosid hans Sigga Þors
 of veru svo eldi mædur til þess að hið álfr. hornu.

í stölu á stöndi

Aldrei hafði neinn mædur séð Sigga Þessa meidast,
 því þóth hann vori atvotur, óða jafuvel strænum að meir
 hann aðeins of þiandi úi úr sér freyðandi tóbakslögim
 óða fróðsti nósum ^{of þunni hornu þá oft} svo hann þóth þáð brogd a þeyru vinn-
 iini upp að nefinu of strjúti það þó mesta. Þess þáð

Þis var sunnarlagerinn fyrsti 19. apríl 1883 - ein of
 áður, þógar þeir svartu þidni of Vífjót áttundúid - of helgu
 dagur að morgni, Hóingstóna dagurinn. Þetta var því á
 hin mesta stórhátid fyrir okkur stráðuna, sem hysað
 gat of mi var meir að geru að nota hana sem lozt. Þar á
 allar verðindir of góta vel að öllu hvad þar þori fram.
 Okkur var mi vel ljóst, að fyrri dagurinn hófðum úi

bjargad Tísa í Selinu frá bráðum dauða úr höndum
 Svarta Guðna og fjótti líkloft, að konið gæti fyrir, að við
 fengjum fosi fori til að hjálpa fleiri mönnum fremur en
 dag. Að gæti, að við gæðum fögru fyrir fleiri en það að
 bjarga lífi Tísa í Selinu og alstáðan höfundum úr ~~þ~~
 að komna fram með högd og kurlasi; en nú fram allt þó
 að láta elti líta svo úr ^{sem} ~~þ~~ við vörum að stæmtu ~~af~~
^{sem} ~~sem~~ njósmara.

Vid vísun, að veigulega var einhverja stæmtun
 að vexti; við Stækoföðga, og Siggi Þessi vóri í fötum,
 því það var fyrir fram vitad, að þar voru allir fullir og
 því fullri sem leigur var í daginn tíðid. Vid geymslunum
 af þessum föð því ^{um} ~~þ~~ konið var mytstet, að höm-
 selja við Stækoföðga.

Allur stæmtunum úti fyrir varst nið þágn að ur; flestir
 stæmtunum minni fallni í valinn, úti úr fellin oda
 meiddin í aflognum eða þá bundni niðgi í belti sínu,
 svo þeir gæðir elti neinum meim eða voru að flókiast
 fyrir öðrum.

Vid fötum því vórtur: Þinnu föstun og þóttunum
 vera þar úr af fyrir öðrum að glúna og álmark, svo
 þess síður gæði notkun eftirtekt valinn með fænd
 öðrum þangad, en vitanlega var hún sí. að njósti sí-
 hverur stæmtunum fyrir öðrum sjálfa, ef svo

Hd

48.

228

49.

229

13

vel vildi til, að menn vöru þar valdandi og hefður
eittlið ad.

Enjum máður sá st í ferli, en eftir voru allir af
baki dottrir: búið stettafjögga, þó þegar við komum
þar að dýrunum, heyrðist mannamál þar inni. Þá
sáðum þá af að ganga inn og vorum svo heppin, að
hitta Siggu Þessa utarlega í bændinum vera að bjáttu
við að standa upp. Soo fullur var hann! Og þá var
bót í máli og einhver voru inn að fænd okkur yndi eftir
til ónýtis.

Vid spurdum Siggu Þessa hvar Sigurjón voru; þá
gat engu svarað, en benti á h. Þá tókum þetta eftir
þann veg, að hann vori að vísu okkur í, heldur soo
sem og var, að Sigurjón vori íti.

Vid fórum þó rálleitt og einardlega inn í bændinum
til að sjá hvernig þar vori málhofs, en þá lá ein stóla
ljóst fyrir: Ekkert ljós í bændinum, nema á stóla
stærri á stírinn formannsins lengst inn í stóla.

Þar sat Jóhannes gasti á réttum beinum, háttur
í minni sinni í hörmum (fyrir miðjum gasti) og var
höfðalag hans vinstri megin, er inn var gengið.

A vinstri hant stóð Ketill sem lagði á, og
fótr 4-ra þotta þunnur að stútar sinn hvar megin
við Ketill. Þau ljós glettu lazd þó á milli.

þeirri í andlit og á heildun gæmsta mannsins, sem
 hafði á hnjám sér og fótum stótt mjálhæntroy,
 norðri fullt af lunnunum og var hann úr í óða örn
 að selja þot í smálembka, misjafulega stóra, sem
 hann hadaði svo á aðra störim og í rímsid, eins og
 vori hann að steypta ærfti meðal ^{þjóða} náttunninnu og fjar-
 steyldu, þá leður etkinga, er hlotuark ötti ærftur
 eftir stóreignamann og manns þrúka, er hann einn
 vori steypta hádaudi og fleotir enfingjannu ómynd-
 ugi ^{óða}, fjarverandi. Þá dönduinn og réttloxis-
 sveipurinn leyndi sér eftir í andliti gæmsta manns
 ins og ní var steytturinnu lofið.

Jóhannes gæmli kalladi ní fram í leidinn og
 spurdi hvort nokkur vori viðstaddur - við þojðum
 eins og stéinnar - "A ?! e-é!" svaradi Siggi
 Þessi.

Jóhannes kalladi aftur og bad Siggu Þessa að
 hlyppja sig norð og aðtöva sig við útdælinguna.

Þá var eins og rafmagnni vori ákvept í allan skoth
 inn í Siggu Þessa; hann tók að fara norðurinn og þá
 stírt og spurdi: "Hjálpa þér Jóhanness minn?"
 "Já, við ætlu að hjálpa mér!" Og svo tók hann
 upp einn af minni lunnun-kinnum, rétti
 að Siggu Þessa og sagði: "Færdi með þetta
 líl hans

Árinda gæmdu í Kötunum og og."

"Já - en hann sefur!" sagði Siggí Bessi.
 "Hvern fj.... gerir það til; ég held þú gætir vel þess
 hans, og segðu honum að hann þái etaki nema 7
 lunnur, og því hvar hann er fj.... lotur - og ef hann
 vill etki lunnur umar, mátt þú eig. Þótt uppí það
 sem þú átt að þá; hann þótt þú etki et, hann Rindi,
 lesi blóðið að Larna"

Siggí Bessi tók við lunnunum báðum höndum og
 sagði brosaði:

"Gudlaum!"

"Gudlaum? Þú átt etki þetta; hann Rindi í þú
 og snáfastu með það til hans og velstu hann."

Siggí Bessi staulaðist af stáð fram í neyrtíð og
 sagði: "Ertu etki sofnadur, Rindi minn? Já, þú
 þad er gott, það er eígt Rindi minn!" og svo var
 því lotur, en Siggí Bessi fór að munda í sig lunnur
 umar og reyndi etki foka vid Rindi gæmdu að velja þá
 í það sínu!

Jóhannes Kallandi aftur með einni meiri valds
 sveip og fjósti, en áður:

"Siggí Bessi! Farna með þetta til hans Siggí-
 numdar - og etku nú etki af því - það eru
 20 lunnur; hann í það skilid fyrir það, þú"

hann er duglegur að tala (þroga inn lóðina) og ekki
má"

"Hann, sem er sofur aðrir fyrir löngu," sagði Sippi Þessi
"Það er ekki sattu! Vertu hann frá, eða láttu það
í stúrnina hans, svo hann geti efir það á morgun, en
þú átt ekkert að éta af því! Heyrirdu það? Hvað
ertu að éta, strákur?"

"Eg, ekki svo sum neitt; ég er ekkert
leirinn að fá, en"

"Ja, þú for það, ég held þér liggi ekkert á,
hann, og fandi með það og vertu hann fyrirminn!"
Sippi Þessi staulaðist og stóð einn í ný fram í lóðina
en þá brá einn af þeim - í gannum - fót fyrir hann
svo hann datt Kyllifotur í gölfid og tók til að tina
upp lammurinn í myrkurinn.

"Hvað ertu að þakka þarna, strákur?" var
kallað úr hörrunum.

"Eg bara datt! Það var ekkert!"

"Dattu, óberinnid þitt? Það er ekki högt að
notu þig til neins! Hvar er hann Sigmundur?
Hann þarf að koma strax og hjálpa mér við
berinnid!"

"Berinnid? Ja, ég get mér helid við minn!"
sagði Sippi Þessi og glöðnaði í nýj yfir hann.

54 - 234

55¹

55¹
235

3

"Fáðu mér klutrim, ég skal hella því í bollana
og fóru þeim það!"

"Þú! - Þú heldst þú skinkur, sem erst augu-
fullur! Nei, það skal aldrei verða. Þá heyrir þú
heldur til að vera það af álfur. . . . Heyrir þú
þetta! Eftir þú elsti að þá bremin vinnst og
glsar í Skóold?"

"Þú! ha? Bremin? Þú, ha? bremin vinnst
í Skóold? - Þú, þú, niðil ástráð!" Skad
við úr öllum áttum og nið fóru allir á Stræt,
sumir norri naktir, þ. e. a. s. þeir, sem n. b. m.
höfðu að hatta eða hattað gátu, og hinir, sem
fleygt höfðu sér út af í öllum fótumum, jafnvel
áir þess að leysa af sér skóna.

Ög úr leyfadi, útdeltingum í bremin vinnu og
átt Siggi Þessi lunnurman hanskriidaganda á m. t. m.
vinnu var skelt í hnalla, þ. e. Skaffibolla, sem þá
2-3 voru logu Skaffibolla. Hvarjum hnalli, sem úti var
látum, fylgdi ymist áminningar - ída lofoda til hvar
þess er við fó, eftir því sem við átti, og úr leyfadi söng-
urum, ymist sálma - eða rimma - kvæðskapur í viki
og skeltingur eða skammir uman um, því úr voru
allir ~~at~~ ^{mei-} vaktin, verra Siggi Þessi, sem elsti
hafti Hornid dír í auga vagna útdeltingarinnu

á brautrum, þ. e. lunnunum, sem hafi óspart 287
 til sín tók, allt með leyfilaga móti, frá sér og áðrum
 þá um kvöldid. Þótti ymsum skyldu vidbrögð
 er hann sagði um leid og hann settist á ninn sitt, héljsofnadur:

Mig langar mi helst til þess, Jóhannes minn, að
 biðja þig að geyma notaleid af brænni vinslögginni
 minni þangað til í fyrstamátid; þá er helgur dagur
 og mér er hálf-illt í maganum."

En í þessu rydjast þeir menn inn í bændina, með
 fasi miklu og hávada; var það Sigmundur formáður
 og í fylgd með honum ^{brænni elios} helgu þess er þeir bygðar
 rímar, þeir Þóskubakur og Þjarni Rásason.
 "Hvoad er hér um að vera?" Hvoad vid hjá Sigmundi,
 um leid og hann gæti um eftir flórlojdu og hála bændar-
 gölfum; svo fullur að hann gat namnað stáid. "Hér er
 allt í einni bændu og ómöglegt að hverfota í myrku um
 fyrir einhverjum hantfarastíð ofan af bøjum og austan
 um Hverfi (þ. e. Stokkseyrarkverfi). Hvoad hafa þeir aðgerðir?
 Þekid þið þá út!"

"Eg hefði enga stálu séð," sagði Soggi Bessi; og hefði vid
 hús einu í fötum í kvöld til að hjálpa honum þápa
 þinnu vid lunnunum og mi eignum vid að fara id þá
 brænni vinnid, en. . . ."

Hvoadtli þú hafir séð, blindfullur, og hvoadtli þú

ljápsir!" sagði Sigurjón með miklum fjósti og lá fyrir litningargarðinum í orðum hans.

Við strákarnir höfðum hvar klukkum séð og hlýsum inn í Króna, þar sem lóðarlaupanir voru, því þar kom engum til hugar að leita otluar í myrkurinu.

"Kvélid þú í olíulaupanum!" Kálladi Sigurjón og mældi alla stráka í hóðum! Komid þú þingadum eftir þetta" sagði hann við Þósa og Þjarna Lása og fást þú gletur í staupinu með otluar."

"Hérna eru einhverjir strákar innanna lóðarlaupana." Kvad einhver vid, eftir að bjart var orðid af olíuljósinu.

"Hú, hvaða strákar eru þad?" Kvad annar vid og mæddu vid þá að gefa otluar fram.

"Erud þad þú, þreyin? Þósa, þú erud af Altan Stíflaulegin drengin!" sagði Sigurjón vingjarnlega, "er þad þú þú fengid notkud gott?"

"Nei," sagði Jóhannes gamli, "vid vis sumi etkerd af þeim."

Þú, og vissi að hér var eitthvad á ferðinni áðan, sagði Siggi Þessi, því ég clath nu eitthvad hérna í gólfinu, er þad má gefa þeim eitthvad gott fyrir þú - og mældi mig etkerd."

Fengum vid síðan þjara lunnuruar hvar og ca

bodid, í Staupinu, en þáð vil dæm við elski: Okkur var
 min fyrir állu að vera fríðadur og að fá laundvott þarna
 minni og slógunast því ósjálfrétt í höfðinu, eins og
 vorum við mottimin fjólstýldrumar.

En ein ónoyjulegt að lýsa öllu því er fyrir augu og eður
 þar: Í fönu ordum nátt min kvæð annað, útdeltingin í
 lemmunum og brennivinnin í báðar hælur til gests og
 gangandi, sálma- og kvæða- kvæðskapurinn, hnífilýðin
 og hálfkóringsstærminnar og er okkur, strákunum en
 þar vorum, óþessanleg ánójustund.

Þessa lustan og Þjarni Þasason settuð í eitt minnið
 með Sigga Þessa í milli sín og höfðu þeir hoer, sínu
 hnal í höndum og voddu saman í mestu bróðerni
 og sýnilega ánójuir yfvi þjórum sínum: Það var sammar-
 leg sumargledi sínnar dagsins fyrsta, sem stæin úr
 á sjónum þessum og var ánójulegt að sjá, hversu vel
 þeir leid, en þáð var aði min elski lengi:

Þessa lustan gaf aldrei á sér setið með vrtin og ónots
 við einhvem. Hani vissi vel, að Siggi Þessi var lafur,
 sjóhroddur og sjaldan í góðum stéipstínum. Þetta
 þótti honum min nauðsyn í d Kona honum í stéln-
 mig um og segir:

"Hvar sést þú í fyrri Siggi minn?"

"Eg? - Eg var gegningamannur í Þessu holti!"

"Jaja," sagði Þótor, "þú hefur þá elski þau gíð vaxðrum
í höndumnar við að berjja andspófid í móti kol-
steplunum á blauðforinni þar!"

"Ónei, elski þú elski ég þú," sagði Siggja Þessa, "en ég
er líka ómeiddur í þínu umum, og þú að hafa
slegið hann Hafflida í Þóttum í 407."

— "Ég vil engan stömmu eða stens heyrna
hér inni," hrópaði Jóhannes gamli upp úr
rúmi sínu í Kórnum, "og þú Sigrún! Heltu
alla aðkomandi manni ús og strákana líka."
Það er best að allir fari að sofa!"

"Já, það er sjálfsagt," heyrðist muletra
í Siggja Þessa, en mig langar til að smakka
afurtilid á því mína, seint þú geymir fyrir
mig, þú meir er batnað í morgunum."

"Engan dröpa fyr en á morgun!"

"Jaja. Það er leiðinlegt!" — "Óstepp er
það leiðinlegt! — þá get ég elski sofnað!"

Þar sem þú líkar dýrtísa sögur mátti segja frá þessum
sumar dags veigum og yfirhöfund frá sjófæða-árum mínum, en
mín hér stáðarhomo, enda eigi óléklegt, að eitthvað af þessum
þú stóðist innannan áður frádagur líks efri. En
áður en ég lýk þessu, vil ég minnig minnast í heimilis háttu, mátti
ódi og sjúntlegt umvegis frá ástern-árum mínum.

Þar sá, Sydrasel, er sjá fæddist á, og ólsta uppsá, er stamt.
 fyrir ofan Stokkseyri á 4 stundum leið á milli og vögun er
 ógreiddar og illur yfirferdar. Vil ég nú lýsa að nokkru heimilis-
 lífi þar og síðum.

Höfður: Á sunnum voru allir, nema börn og unglingar,
 komnir í fótur kl. 6, en fjármáður, sem jafnan var þinnur
 bróðir minn, fór oftast í fótur kl. 4-5 að gæta fjári: Kleyppa
 lambum úr stætti á vorum, smala fé og gæta að lambum og
 lambám. Þeir, sem sjö stundum fóru í fótur kl. 1 1/2-2
 og jafn sneuma þeir, er tíu slóju, ein þinn þá er þurr-
 viddi var og "hant í röt". Börn og unglingar voru kladdi
 kl. 7 að kl. 8 þá. -- Um tína sláttum var það veig
 að Harlmann fótur sár hádegisvefni frá kl. 1-2, en gjaldan
 máttu komu, og sjá þinn þinn, umna sár þinnur hieldur.
 Þá var í sunnum veigulegu háttum kl. 10-10 1/2 en í vottum
 einni kl. 11 stund síðar, enda var þá eigi farið í fótur
 jafn sneuma sár á sunnum, hieldur norri einni kl. stund
 síðar.

Um sláttum stundum mánu sjö einn og aðra tína ársins,
 en einum þó þá er á engjar var kofid. Var þá höid
 kl. nál. 2 á nóttum og komid að kl. 5. Öflum var
 tilíum eftir viddi á Kleyppum, óstoppu, og gædi þá
 Kvernfolk að komu og var eða veiddi hann þinn,

enda var þó gjaldan höfð 200 að eigi fengist fullfærni
af vor-gisu, skótu, löngu og heilum.

Þjómann settu bát á sand og settu skordur um leið og
geyru heim, fengu sér Koffi vers braudi eða borduðu
lítila skottinu, fóru síðan að selja hesta til að fara í
engjar eða í myri, um kl. 6 og stóðu svo við sláttinn
og heyrðingun og hönnflecting til kl. 9-10 að kvöldi.
Vor hestar oftast hafdir í rétt nóttina yfir, svo
að eigi fengist mikið tími í það að fara að selja þá til
að láta þeirra, einhvern af heyrðing yrdi undaginn,
en þó var þeim jafnan hleypt út í réttinn kl. 3-4 um
nóttina og látnir í gott haglendi; annars höfðu þeir mjög
hafendi í myrinu, þá en þangað var komið, en þangað
var oft löng leið: Úppá Þyggdarhornsmyri, Arnarskoti
myri, Þáran- eða Koljan- engjar eða þá í Medalkotta-
engjar, en þar var oft að þá stöjmur, vognþess hval
Þreidunmyri var snögg og upp-urinn af ágangi sand-
fjar og hrossa. Þar var vagnlegast svo snögg, að
Fullfróðar og góður sláttur var slótti meira en 5
sáttur allan daginn, frá kl. 6 að morgni til kl. 9 að kvöldi.
En svo var oft er þitt að þá lánað er stöjmur nokkur
í þessum stöðum, að tilvinnandi þótti að selja þá
soona laust og varð eigi farið nema 2 ferdir á dag,
þótt auk vega lengdarinnar var vögunum afar vandur.

eintónar, óbrúðar Keldur og þórarfen. Þeldi þá oft
 fara ofan af hestunum, svo að binda völd uppá þó
 2 eða 3 í hverri fendi. Þar þáð völd gatafsum vinnu. Þegid
 var í kjaldi. Þá er völd verið einnig annars staðar og
 söttu menn, einum unglíngi, niðri eftir þó að þá að
 vera við heystöpinu, er frá var legid, enda var of þó
 bði betri og meiri matur hafður en ella.

Stöjju/kaupid var vörjulega 25 ann. fyrir hestbúðum,
 og var heylaudid þá heft svo stótt að reisa fylli var.

Engar voru heylblöð þá komnar; þladid var ís heymu
 í heygardum og oft heyladist svo vel, að láta völd heyl
 á mindingardum eða í einu eða tveim samfellum, en á
 þóð völd eigi komist af með styttri tóttum en 12 fetu
 langar; voru þóð aðeins 6 fet, var kaupur þyrft þ. e.
 að 2, 6 fetu tóttum voru sín á hvort hlið samfellummar
 og náðu þóð saman í milli hennar og var eiddan 4-5
 fetalöng tveim lötum yfir mörkum. Oft var stöjar-
 vidur hafður í geilum og gómmulax net yfir heylumum
 einum samfellumum, svo að eigi ryfja þóð í neidum.
 Samfellur voru tóð heyl, seth saman þannig, að heyl var fyllt í
 geilum á milli þeirra og þladid svo upps, að mörkum var yfir
 geilum. Þóð voru víða á bógum, þar sem heylstapum var
 vel stundadur og mannaflí til heylstapum ridgum. Þeirjulegast
 var boid í 10 hestum og of langur var, þó 12. Þafnan fór

einu oráðum mæu læstina og hafði þá oftast smá krakka
 mid sér, til að standa undir, ef ofan fór eða þenn þurfti að
 Haytorfid var störid í Breiduneyri og einnig alls torf
 til húsagerðar, á þótt og í mæli lög milli steina og
 voru það ærin jard spjóll, því mög hundruð torfur
 þurftu árlega til þessa. Torfvöðun var þar hveigi
 göður, nema þá í smáholsum úti í staranflodnum og
 fjörnum; þurfti þá að fleyta því til lands da bera
 það í bálum. Þá er torfid var skorid, var það
 hringað upp, eftir nokkurra daga breidstu og
 þennig látið standa og síðan reitt á hestum, ymið
 berbóðnum, 6 feta torf, eða í barkrósum, ef
 lengra var. Voru það kalladar Torflestir. Vori
 torfid vel þurft, mátti hafa 4-6 torfur á hveigum
 hesti (6 feta) en einu torfu hvorum megin ef þátt
 var reitt í barkrósum eða í Skifberum.

Fráferum og lestir.

Þá Syðraseli og úðar voru notud beitar hús, en
 byggð voru í 5-6 km. fjarlægð og varu heyllumbl við þau flöt
 Því sandbæðinum var kona ein, Margrét Birnisdóttir,
 lengina til að vera yfir féna mid fjúru bróður mínum
 sem þá var ungur nýj. Þágu þau úð í Haukelium úð bókun
 hús í hinni svonfudu Pálstöpp og síðar í Gøðaseli
 um lengra burtu. Hafði Margrét þar jafnan son

Sinn, Jens S. Sigurdson, með sér, nagan nýgj.

Ad sandborði loftnum, var fæd for 7 ndr, heim undir bel,
of lombum stælligad í nóttum, en áin sviad. Þá voru
lombum mörkud og hriðlómbe vörud, of eldrafe ríid.

En mér emi í minni of fyrir eyrum, þeim sári lauba-
jarum, en einþrum sá, en heyrja mátti þá er lombum
voru tættir frá mæðum sínum of selum í hall. Þad
var afabauþju ómarglegur söngur of sár söfnudur
þjá mæðum of börnum (áin of lombum).

Lomb of gældfé var natiid nótt of dag, með hundum of þrossa-
bróttum inn í Flóamannaofrétt, í nýgj ónótt hafendi;
töfo þad 3-4 dagar ad þorra lombumum þangad, sár-
fotkum nýgj of niðurlausum. Svíldis viðbrjdi á
þjórum þeirum. Örnar voru órólegar nýgj of leitundur
svv, ad standa varú of þeim þyrstu deyrin, til þess
ad þor of þrykju elki. Síðan voru þor sviadur á kvöld-
in of nýgjáðar, liadi kvöld of niorna. Þvíarnar
voru hafdar í lúnum eda út, óðrum þess (foriþvitar)
of fluttar til dafaga, svv eigi býrni undan ábrúdi-
rum. Um þetta leyti fangum við oft sandaþykkin,
of þótti þad goth.

Mámiðli eftir fardaga býrjundur lestimar of var
lestofeðin frá Þydraseli aldrii farin fyr en um
20. júlí of státtur ávall býrjandur laugardaginn.

í 1/2. vikun sumars, hvernig sam á stof. Var þá að einu
 "Góð mætur" minn Wooddid og slagvar ein eða tóð brygja
 svo segja mætti, að þá hefði verið, einu gávalt áður, brygja
 að stá. Var þetta, sem í öðru, gómsul verja, sem aldrei
 mætti sit af brygja. Tosta fyrir ið og brygja svo stá
 verum fyrir alvör, að undantektum einum frá tófum,
 lest af eðinni, sölfafförum ferðum, og þessu iðri var
 vöðum, sem áður er að vikið.

Offart for mædi minn í kaupstaðum með föðum
 minum um lestum, einhver vinnu með vinnu og
 einhver vinnu hvar og svo eitt það og öðru bren-
 num.

En þá for mædi minn þessa einu kaupstaðarferð hvar
 í árinu, að hvar átti margar hvernigjaktum í
 Eyruballa, sem hvar hiti sjaldrast nema und hvar
 og svo þessu hvar sjálf, að vöðja strauvörum. En
 einhver er að segja að strauvaran vori mikið eða margt
 vöðura alni og lerefti í steyptu, nautin í milli steyptu
 hals. eða höfuðklitjar nokkur og stundum sjá. Hvar
 tóðum og þessu var allt hvar telbið og af þessu hvar
 þessu nema, samunalar, hvarastofum í 17. ári (!) og
 eitt eða tóð hvarastofli. Selgði var rígi annað en
 tóð þessu og hvarastofum hvarastofum og 1/2. ári af hvar
 svo þessu "Hvarastofum", sem jafnan var gjaf frá kaup-

snauðin um. - Fæðir mínir höfu aldrei minni en hálf-
 auker af branni víni til þess að góðu gestum á er að gærdi-
 bar; sjálfur dr öllu hánum aldrei ein, nema eigin litid í
 brúðkaupsveigum og erfis drýgðingum og aldrei tóv að í
 hönnu sei.

Því einhver/bráðkanna með í lestufærdinni, átti hann
 að verða fyrir sig og bróður sína, með hágalagða þó er
 hann og þeir áttu (óminur systirni dó, sem ungaru en hún
 í áró; mestan hluta afi sína er var hún minnsliggjandi
 anningsi). Þroðvinnu (heima) voru 6 og 1 fjarverandi;
 Þjánni, er ólit upphjó Þjánni bósb. Þjórnunni í
 Gólu og ofa systur af þær, þóðis í Þurkungsdothur, þórn
 hann.

Þíá „innlegg“ þessa brodra var vitaulega etthi höfð að
 taka niðla vörni; það var sjálfstjórnun, afleðind
 og hálfstefill, 1/4 þund af hvar, rúsinum og gráfstíjnum
 og sykurnoti (Kauðis) handa hvarjum þeirna, því allri
 vinnu. að þá jafnt, enda sauðigislogum sjódi og að taki:
 Andvindi 5-6 merka ullar = 2 1/2-3 þund veijulega í
 50-60 áura þundid eða alls Nr. 1.25-1.80. Þóðisþessi
 upphod eigi til fyrir hinni „handeyulega“ eitthl, hljóp
 fæðir öðrum mudi laggann með því að bófa notkunnun
 um vid það var lívoti höfð né leyfildyf að taka nein
 lécisföng eða „þarfa úr brúðinni“ handa veinum, þó

man íg eftir því, að þá er ég var í 14. ári, var mér lofað
 í Bahleam. Komt ég þá með öðrum stóðum í
 "stípa eitt samstí, en lá í minni höfuðni og var með öð-
 ur til Einars borgara, fronda míns og gáðvinnu fæður okkar.
 Þessauloga stíldi ég ekkert orð í erlendu míli, en ég
 sá þó þann blátt í stípinum, sá mig langaði að sýn-
 -jafuvel miltu fremur en stípid sjálf með öð-
 ur í fró var - en það var fjórföld harmoní.
 Min kostadi 16 kr. Eftir í land, fann Einar
 gauru og það hann að lána mér féð. Hann sagði:
 "Hafðuðu nefur þetta við hann fæður þinn?"

"Ei"

"Hvad öflar þú að gera við svo me dýro harmoní?"

"Lara að spila á hana, því mig langar svo mjög til að
 lara að spila á hljóðferi."

"Gæja, gáðvinnu mínu (það var viltu vóði hans þetta). Þú
 getur stípað að þú levis einhverju tíma að spila á stóru
 hljóðferi og ég vil ekki meita þér um þetta, fyrir þú
 hefur svo miltu lóngu til þess að eignast þetta hljóðferi.
 Hinnu eini 16 krónur, en þú verður að láta foreldra þína
 vita, að þú ert með að þeim koninu, gáðvinnu mínu!"

En sá fagnaðu! Eftir umboð og geri Kaupsin, fann
 hann mér grápinu og féð miltu efsóttu fyrir allt
 þessu, en þó ein þann þessum fjanda mínu í hinni

„Það gætur enginn sofnað fyrir laussettu harmoníu -
 gæði í stráknum.“ sögðu vinnuþonurinn og vinnuþonur-
 innir; en svo fór að þeim stótti gæði að „spil ver þinn“
 og frá leid, eða var harmoníu gæðum meðta.
 Vinnuþonurinn fékk að fara lestaförum til þess að taka út árs-
 kaupid og var það venjulegt í Okrónum. Þar voru ekkert að
 stíffa um vistir í hverjum mánuði, vinnuþonurinn, í
 þeim árinum; þar voru jafnvel áratugi í sömum vistinni, og
 þar lifðu svo lengi og fyrsta árið fengu þar sér hálf-
 kistu, grómslata og með lykli og lóðingum, á sand hand-
 leida í áman eundan og Kostadi stólu þjórgjessur
 og þó. og Davra í Vesturlöndinni (hefollis ver glum). Auk
 þessa fengu þar „steyldurmar“, eða 4 lot. í ári hverju.
 Vinnuþonurinn fengu hálfan vetrarvertíðarklætt sinn og
 máttu auk þessa hafa nokkruar kindur í föðri hjá
 húsbóndum sínum. Salt og hringur sinn hluta
 fiskjarinn varð vinnuþonurinn að Kostu, en lengi
 var það fyrsta árin, sem og nær eftir - að fiskjarinn
 var háður og hentur og þonur og þonur og þonur og
 var. Og lítil fiskjarist. varð kaupid stundum framur
 lítil og var gjaldan lottu upp.

Halistinnis og réttis. Sláttur eundri ofkast í 22.
 vikunum eða um réttilegtid. Var þá farid í
 fjall. Á þess langar daginn í 22. vikunum og voru

Það jafnan fjallstíll þau er foderum mínum bar að gjöra; þau
 var ávalt gangnaþoringi í að fjallkóngun, þannig til þinnu
 bróðir minn væri það, stömmu áður en fadir minn dó (1887).
 Þéttudagurinn var nótafestudag og var ríðid í réttinn
 daginn áður, fyrst í Þrothkallónitki og síðan í Rósti á rétti
 í Skaidum. Þar þá lagid á hvernypri með safnið nóttina
 áður og það varid með fjöldnum allt umhverfis. Sú þá
 fjallmanni í fjöldnum id en aðhonnufelt allt vakti
 alla nóttina við söng og gleðskap mittinn, án þess að
 mikið ein seist á nokkrum manni: það var ein og
 allir þeir er þarna voru, þótt vörðingur fyrri þeir og
 vildu eyna þóttlotisvott sinn í þeir, að höfðu seir vel
 í þessum stad og fagna þeir að fólk og þá var allt
 þennid ár svo langi og hokkas samun þeir sem fjall-
 fadirin jafnan þótti vera.

Ekf hvernypri ríðu manni, "ádrabai", upp í þreppa og
 úp um Skaid og var sér stóðlega manni kvæmt hjá þau
 veigju gíntu. Fístaðóttur í Þrándarkholti og þóttum
 þau, Oeldi, Steinnu og Eudijju, er tóttu: í miki allum
 þeim er að gandi þar, sem vori það bróður þeir og systur og
 veitlu þóttum sem var, of manni mikilli og dæmum
 gættisni.

Þéttudagsmorguninn var svo fónu réttid og það dróid
 í diltu. Þetta voru jafnan lang-fjórðustu rétti

Landssins og fæd úr næstum á landi þessum systlunum, en
 þeir voru í g. idar (eftir 1897) í 5 að tölum. Offartrud var
 blíð að draga í sundur um há dægi og hálft soðuð með
 sínu fjárhæðum heim til sín. Þá erflaug að konu, var
 offur dragid í sundur í Þjóðhólarétt; þangað færgum
 við Hrólftharmanis að fara og sumir hinna eldri, að fara á
 á móti" (reiktrinum) j'niúst upp að Þmundarhóltsmúla
 eða upp að Árnarhóltsvadi, stundum lengra, upp á Harða-
 velli hjá Þmundarhóltsi eða upp að Þhotmannshól eða
 upp á Örrerudal, milli Völsgerdis og Þmundarhólts
 en sjaldan lengra, f. d. upp á Karushóltsmyri. Offur á
 móti færgu umflingar, að fylgja "lómþannum á vorum á
 alla þessa stödi og jafnvel upp að Þjuphól hjá Þjófanda.
 Voru þetta einu ferðalögir og mestu hátíðadögum hjá
 öðrum þeim, en þeir færgu að rjóla og gleymsk þeim
 aðdrá.

Sandfæ frá Syðrsvelli var hátíð gangu svoleysi sem
 höf var í hinum Kjarvíðu og gróðursetu Selsheidi.
 Það var oft sáms-arkulólandin á neyja, að sjá lóm
 og fallaga sandi hestum heim; í Þjóðaréttum í þaukum
 til þess að vera leidd þádan - til Státramar. Var þar
 oft góðum vinnum á bak að sjá, sem heldur aldrei gleymsk.
 Þannan var, að þannum lómþannum á tíð "í þaukum og
 var það oft leypid með góðu engja hegi og sölfrum,

sem nojar língdar voru af hvoru tveggja. Látnadur allur
 var svo sölgin í sölinu, að hvetta var í að bóm hredur,
 undir ef þau voru sér inn í launbá höpinu meðan
 sölin voru gefin þeim, en þau voru ofkastuð 80 að tölun
 og öll í einu hrisi. Þetur fram tengna jendling, í vorin
 gat hvargi að líta sem þar, en þeir fangna söl til fóturs og
 helid var, að klj, sem fangna söl, aujóllundu þridjungi bostur
 en adrar klj.

Sölin.

A aðfangedagskvöld var lesinn jöfal lestur M. 6 un/votkít
 og síðan sátu allir hljóðir allt kvöldid. Fadir minn kóðstí
 öð þau sendi bréf fram, en hann hafði fangid í lidna árinu
 naiföll österifud blöð frá og gaf okkur, á samt munstojam
 þeim en fylgdu, en þau voru frá þeim munstoj þá
 manna; ofturn í móti fangnum vid þá hlid bréffam, sem
 utan österiffin var í með lottkinnu, handu, þrumu aða svötu
 og lét hann okkur síðan setjast vid bord með allt bréfi
 mist jötki, fétti okkur þeimna, tlekk að spáttel gant og
 lét okkur lora að byrjunina í þeir að draga til stöfu,
 und frí ad báta til laun strík, sem rognolur vildu vördu
 nýj í stóla; voru mér inn stöf ad sjó fyrstu skrif minn,
 þeir vel man sj eftir fyrstu stríknum einn, að þau voru
 þannig í ada 5 en öllu ad veri þannig; og var
 nýj langi ad komast á lajid með ad hoga þann stí.

varð

Þetta kvöld feygunu við ávalt geym og gætt með rúsinum,
Kanel og sykru ís á. Til hvílu var geymt kl. 10. Eignin
miðhi suetta spít þetta kvöld, lesa uppstátt eða kvæði.

Þaginn eftir fóru allir sem miðhi til Hvítbjars og er
heimur var komid var öllum gefid koffi með nognum
lamunum og sykri. Kl. 7 var borinn fram jóla matur -

inn: Kúfædur distur með hangibjöt, þottbraud, smid-
ur og smjör. Þotti jólamaturinn eigi er tað
neinum vel, ef hann átti engar leyfar til þess lands.

Vítanlega var hann eigi etinn einn mat, nema þetta
kvöld og að nokkurn mun niðjarid, en þá voru líka etin
svið, súrsæm blóðmör, vil og hnakka spít eða íspenjur.

Jóla kvöldid var aðalhátiðinn: Þá var hitað þrjú, þá
var spítad allu nóttina, alkott, freikott, marías, ka-
sína, svartspétur, kottur, namtóns, kotta, refssták, mædur
og þona og langhundur, ^{þútt} ásamt fleinum, en sjónin eigi að nefna.

Þó fóru sumir í aðra líði til að spíta, en aðrir komu og
síðar vand meydarnólóinn aðal-spítid. Spaldan var niðid
dunklid heimur, því sá mædurinn, Pétur sál. Jónsson, sem
hottast var við frú að dr elsku heldur niðid, sást ekki heimur.

alljólin, en var því hátari í aðrum stöðum. Hann var
annars líd leypa hjú, og einstaklega góður og elstaklepur,
Karl, framir í karandi learm góður, en niðid hávar við
Hann kalladistó sjálfan sig gjesum stöngileypu

nafnum, t. d. Pétur^{ri} í Soflósum, Haggió, Þóskulakur
 o. s. fró. Mij kalladi hann altaf Gamla Dint! Kom
 þad of þér, ad þegar ég var var la farinn ad tala, upfuli
 ég vinnu/vernuu, Guðrínu Sveinsdóttur frá Toffaból, þessu
 nafni: Galla Dint í stáðum fyrir Guðrínu.

Þá er orgel kom í Stofléseyrarhúsi. 1876, og eftir þá
 voru hálfrar Hvöld messur (Aftansónar) í aðfangad.
 Hvöld og í gamlari Hvöld. Var Þjarni sál. bróðir
 minn orgunistinn þar og nafadi hann mig zæmnu og
 fleiri drengi til ad syngja í Kirkjunni. Of reyndi ég
 þá hljóð ann svo eidar, ad ég hefði aldrei náð þessu aftur,
 eftir smitvun av. Og man, ad ég átti ad lora niðri röddi,
 en svo ólagvis var ég, ad ég náði aldrei réttari röð-
 umi og var þá svo vitur - ad þessa. Þá man ég eftir þessu,
 ad við janderfór þess. sál. Kolbeinssonar í Hádegis söng og
 þímobassann í lagi, Hvarnag David, sem kenndi mig
 Síð. sál. Þóskulakur, en hann var afttrags söngmaður en
 hvöldum var svo há (nyggú í m. Trilad F.) ad þessu
 mig á henni. Var ég þá á 17. ári (1882) - þess. d. 9. júní 1882. -
 Hvarnag lagði fyrir ég ad lora ad spila á orgel hjó Þjarni og
 það er spilad í Kirkjunni í fyrsta sinni, á Trínitöku
 4. júní, því þá var Þjarni til altarid. Gæli þessu allu
 þessu ad til þessu sálmar komu hvar eftir annan og bjó
 átti lagið við sálmarid: Hér kemur sálmarinn

(Gud mistönnu; mið Elmu osv.)

(~~Sálin er þessum sjálfur gæd~~). Þærfti þá að fletta við í
notuabólvinum; það átti annars miðar að gera, því ég
væð að hafa hvíðu í hljáförum. Manninum þess að ið
er ég mundi minnirid í lagum og fletti því við sjálfur.

Samilega helfir einhver þögn orðid, en eldai væð ég
þess var fyr en eftir messuma, að Andrés sál. Asprimus son
kom til min umi í stofu í Stokksvegi og sagði, um leið og
þann hlökkadi í óxl minna:

„Þú veður einhver þú stjófur til að riáða fram úr smá-
vandráðum, drangur minn; svo fljótur varstu að áttu þing
í lagum í dag, þó þar flettu þærfti við milli loyggja laga og
sá, sem það átti að gera, þann eldai tíðrétts lag þér forst
allt vel, svo nú í fyrsta sinni og svo veður eftir!“

Vísanlega væð ég þessum af þessu og þótti vort min.

Andrés þessi var móðurtróðis Þórunn konu minnar og andadist

í ágúst mánuði, síðar. Hann var og fadir þorleifs Andréssonar, þótti miðar
matfríðar þorleifs dóttur. Andrés Asprimusson f. ís. nóv. 1841, d. 9. ág. 1882.

Gudsabnis. ið þann:

„Allar helgidaga ársins voru húslóftar min hönd hafðin og þótt,
sem eigi fór til Kirku, lásm löstunum fyrir sig. Annars var
sjálfscigt, að þeir fóru til Kirku, sem við stóðum með gátu
þótt þú við. Viltadaga allo var einnig lösid frá löstnóttum
til Hvítasunnur. Sunnid var af Þorleifabólvinum: Frá haustiöttum
til jóla, Hugveldisálmur sár sig þóttum, frá jólum til Föstu,

Föðingarsálmur sér. Guðlauga Snorrasonar, son Föðuna, Þassu-
 sálmur Hallgrímur Þórussonar og fró Þástrum til Hvítasunnur, Sigurðar
 um Kyprinu Jón Kristó, eftir sér Kristján Jóhannsson, og Föst-
 unni sungu föreltra minni á velt gömlulögum alla sunnudaga
 og hildu vikudaga. Öðra daga var ég lengstum försöngvarinn, en
 Jón Óróðir minni las lösturinn. Hvernig ég elti lögin - þá 1134,
 elti að syngja alla tína löngu sálma, en þeir urðu stundum
 roðluð margir - mátti ég skrifa minnerinn upp og stappa við
 syngja þó, því þó var of óróðir minni, Guðm. sál. Þorgilsson, þingur
 til þess að vera hjó öðrum eina að löðu vitum í söm, að minni
 þess að syngja þessa sálma og vitauka þá með gömlulögum minni,
 sam og, þó minni, hafði svo minni innangest í, að ég löddi þá þá
 þeirna, umna lajón, "Vist erku, Jóni Konungur Klár", sam um löddi vinnu
 - fyrir minni atvinnu og aðstað Þals Þólfssonar, en raddsetti lajón-
 kallið til vottunnar, þó að minni um í Fróhildjinnu. Þóstruminn á
 sunnu- og mids. dögum Föstunnar, las fadir minni, ginnist in Tóðu
 bókinu eða Þóttarþóttunnunni. Síðasta vaktardag, fyrsta sunnudag,
 síðasta sunnudag og fyrsta vaktardag voru sér stóla, við sigandi
 hildu löstru löstru, svo og á stóthaldum, Jóhann, úgári, þástrum, löðu-
 sunnu, Konunguana lögi og úppögn ingardögi, löndag og föstund. laugu.
Vetrarvertíðin.

Allir þeir, en stólpádrum voru, föm í vinnu í 3. vili þóttu; til
 gegninga þeirna var þeir eigi öðru fölli í stólu, en löðu-
 minni og vinnu þessum, sam lengstum var Þóttu löðu löðu.

síðan Þurðrúns dóttir og Hólmsfríður síns dóttir. Í bylgja þess
 móðir mín, ásamt vinnu þessum ítt til gagns í janna M. 6-7 að
 morgni, Madder Karmananna fötum og bylgjettu í höfði; sá um við
 þessu eigi allan daginn, nema hvað þessu komu snöggvask inn
 um M. 3 til þess að gæta að mér með Hrolleikana, Gísta og Tólf
 bróður mína og Þurðrúsi Þórusadóttur, bróðurd. okkar, a. þau átti
 ég að passa, þó um minni, súpa gólfid, elda vatn um o.s.frv. Þess
 þetta ávallt svo vel, að ég félt hris fyrir suypimónstarna alla og
 stjörusemna, síða lét mér þetta verk vel og viteli ég helzt eigi
 annað fremur gæta, þó ég var vel latur og einþýstur í land.
 Þas ég þá fyrir okkur út, einleima Tórnus gólfid, manna minni,
 veraldar sögu þals bralstods og Gl. og stjör. Testamanti þess þótti mér
 svo indal vinnu, að ég vildi helzt að enginn fullorðinn komi þarna
 norri, né stífti séi of þess - og ég félti að síða. Þess síðarinnu fylltu
 við söðnum ysmálumbum, með morgnum morgni okkar, stjör
 in flóthatti, gæðum við lausa o.s.frv. og var Tólfur, þótt okkar
 bróður yngstur voru, þótti síðarinnu.

Auk okkar voru á ymsum tímum nokkur gamalmenni á heimili
 okkar, ymist Karley, b. d. Ólafur Þórusson frá Vabla (þóttir Samúels)
 Þórnus Högge Ólafsdóttir. Gl., en þóttu víst höfðu þau Þórnus
 Högge dóttir og Ólafur Þórusson frá Haffido Hafi; þótti síðar
 og indal þess. Hjó þessum vorum við jafnan uti í einni,
 þótt þessum var þess og við máttum fara út. Vær þess þessu stömpum
 okkar í einni, að marga blása aflinn, balda þessum í

eldirum og megi glóhita latínsvís-lagþingum til að reka þær
 í hornþinganna, sem Ólafur var bánum að lada í litlu eða stóru
 þingaköðinni með fallegu hösnunum. Þessi þingur var
 haldin í vestri, álfur, brennslatur o. fl. svo eigi þyfti í þá þing
 „in löndinni“. Latínslagþingur var til þess að festa þingur
 fötin. Einu þingur var und latín þingur sotta, vettlinga og
 sottaþingur (seinstant þingur), þó þu ulla, þrosshár og þrosshár
 í þrosshárþingurum, flétta svo úr þessu alla vega til reysi,
 brogða gjardir, þó þu fjórþingur í stjórnstjórn o. fl. o. fl.
Alldrei var verið einu stund idjulaus, allt árið um þingur.

Þingurinn var fullordna fötillid í vestrinu (frumur og) þó
 M. 5. 6 1/2 og þann tíma dýrur árið, þingurinn var að fara til
 til leita: Þessu af þessu í Mataföturum, þrossleggjum, sláttum
 eða státtum, allt eftir albi og þessu átti. Þessu með
 mörum var enginn sá ordinn, sem eigi þessu í státtu og
 átti þá, smíðaða af Hallgrími Þórnunarsyni í Hólfeyri, árið
 í Matlaföturum eða Þórnunarsyni árið átti í státtum. Þessu
 þingurinn var þó óvælt óinnur eitt!

Á vörðum var þá latínur lesa uppátt þingur allur og þótti mér
 þingur þessu ein nokkur árið. Þessu var fyrst af gríparlögum í milli
 vörðstafa, en 1875 þessu árið þingurinn fyrst til sáttum og árið
 stunda Matlaföturum. Þessu var 8 tínu þessu, þó þu ulla, en
 átti 2 uggj. þingur 3 státtu og eitt státtu í „þra þessu“,
 þessu Ólafur þessu öðru allt Matlaföturum í vörðum og Þessu

Þriáldisinnar. Vorn vitandi þess misjafnar, en þó reflu bundar. Á sunnuni var kaffi drukkid um föt þessins. Kl. 9. var litli-
skatturinn: Fíftíðir af hálf Kaka, ásamt nýjöld eins og við
vitdum, eða þó áfir. Kl. 12 var éþinn sviðdagurinn: Hæðir
þorðkausa og öðru stundum hárdýso, síns eðis sundmagn og
öf sársáðir stöðningar, eða svíð af pottbraudi eða heil Kaka,
steyrturinn eða grautur í eþni og svo kaffi. Smjör var
sjaldan kaffi til viðbættis, heldur yfirnosar bröðingur, þó
aldrei eða sjaldan þorskalpsbröðingur, heldur skó-
ldris-hálsarlápsis, húsulápsis eða háfslápsis, en aldrei rann
þó, en sú teygja var eigi til samþessis var en smjör
smjör, en þó var hrossa tölgar bröðingur. Hinn bröðingurinn
allir voru svo óadgangilegir, að við vitdum heldur eða þó
en nota sumu þess, en þessum bröðing, en ósýndi eðast,
töfus allir framgæfir allt annað viðbættis, enda væð áttum
gott af hinum og höllur var hann einnig.

Á nondaginn var drukkid kaffi eða nýjöld. Kl. 7-8
var kvöldurinn: Steyrbröðingur, nýjöld og söl, eins og hann
vitdi hafa, eða þó grautur með fjalla grösnum og nozni nýjöld.
Þingjald og grauturinn var ávallt þó er eðastki födu þessum
var. Grönni í gæð og hinn sami sam í aðfangi sláttu. Þó.
Á haustinu var sláttur mjúgna hrossna - öf 4-5 -
og voru þau keypt austan um Skaffafallsrjúka. Stjórnur
(= spiltfætur) hestur var öf eigi beiddur með áttum en

einni vatt sólfra (.) sam jafngilti 10 þerón um, en þá varð
 kaupandi um að verba hána: líta hana og herða, en hófuð-
 lóður og heimingar tilfelli kaupandoumum ávalt. Vegna þessora
 lýðþingda var ávalt úg af lýði og fæitmeti langfram í sumari, enda
 var sauðalýðt sporað til sumarsins.

Það motti mí ölla, að í heimili þessu voru "matmenn" eigi færi og þeir
 duploju sem sléttir, en svo var eigi; lík heimilinu voru jafnan um
 16-17 menn og fjöldi aðkomu gesta allt árið. Áttu þess voru mann
 s'föduþega þesim í vinnu til að byggja á færi aðarkúis, hlada veggis
 og stundum til að fara í ferdalög og var þeim þá oft greitt kaupid
 í matföngum. Heimilid var fransískt árandi sparsamt, öllu
 til steita haldid og vel mytt; niðri og um lumarsemi þektid þar
 stóli og alveg tel óg óþarft að taka þudfram, fú óg geri þud, að
 þar var gefid nuldid of met og faturadi. Móðir mín var yfirsetu
 þona, þótt á lörd voru, og hafdi þann sid, að taka floot þau þörn
 á heimili sítt, en hún tók í móti, og alu um fyrir þeim a. m. H.
 "söngurvikinná" og oft 1 eða 2 vikur að aukid, ári þess að tala um einu
 eyni fyrir þau eða aðra fjálfssamir sína. Á þessum vestubojum und
 heimili þetta voru börnin allt að 40 faldins (18 á einu, 16 á öðru
 og 7 eða 8 á hinu þriðja, auk heimilis eins en fjær var und 15
 börnum en allt var í söstirum). Þú em um þessara barna
 orðin fullvörðun minum og ólygandi, lík í landi og í lundullu; og
 man mí oft á einum 7 eða 8, sem hafa verið og eru þarinn kaupandi,
 öllu úr þessum fátaka barna lífi og vona óg að aldrei óg ái

aðra eitt fatolt á naim heimili, er óg sá þar ghefi haldur
 aldrei sáð, en þreifsnáðurinn, roflasæmin og myrinn, samfara
 roffjarsæminni, var fyrirmyndarverð á fláim áttum; að eina
 einu af þessum 4 húsfæðrum var halsverður dryg/því mæður,
 en dýgður til vinnu og aðseturs með aflabrodd (við óþíma)
 Fæðin sínu var stór á kressjöfni og hafði þó fatala mál
 kressjans í höndum með tínum kressjöfnum (þótt á þá tíð)
 eða þórdi í Þrettaltti eða Gísta í Hrauni, er hann var mál.
 Vegna þessa kynfist óg svo val þessum fatala heimilum og
 börnum um þaðan; get óg þó sagt um þetta af eigin göng og mynd,
 án þess að gera meira úr þess en var.

Aðlega var farið í grasfjall, og stóðum þessum áttum 10-12 dög.
 Grænum var oft á meittakrauni, Svina krauni og Lambafelli.
 Alla þessir daga var farið í solfjörum, ýmist á botnum, eða með
 hesta, sem móðir mín fór með fram í Lúosa, eða fram á Mark-
 hleim, fram í Lúosa eða að Hraunum. Hafði hún þá jafnan
 einhverjum okkar dröngjum með sér og svantandi ávalt yfir
 Hrauvöðin, þótt djúpsuðri. Gímmig átti Syðra sel 2 fjörum í
 Hraunfjörnum og 1 á Gamsakrauni; voru þau á velti á þessum notum,
 eða komu förgöndur og sláju í Selslandi í nóti og var það
 notad. Sum fjörum voru borgan með fjaldlani í hantum
 eða með fjallferð þá, eitt eða tveggja manna.
 Foredrar mínir bygðu lúosa þá í Syðra seli árið 1857
 og græddu 25 sfs eitt til þess að þó jörðina, gegn 20 áttum.

afgjaldin en áu leigna, því þar var skillegt skilgjöldi; þar
 byrjandi blóðfátak, fengu 12 hafa af tíunum fyrsta árið og
 eignuðust 12 börn. Þen eignuðust þessar jandi: Þorgerð
 í Þorhryggnum, Þendi við Skóthryggi, Egilsháðakoti í Vellungi
 holti í Hryggi, og Þludsholt í Straungendishryggi og Húsaþósti
 (hálfar) í Skeivnum. Má af þessum tíð, að í þau 23 ár er þar
 bjuggu þarna, hefir höndinni einhverjum tíma verið leidd
 til, því af tíunum fangust síðustu Christóparar þeirri 180
 hestur, allar engjar voru gjftar með góðum og sturðum,
 bojarhúsi allt upplýpt í góðu standi og acit þess húsbauðis
 (1874) til geymslu og til þess að geta leidd í smíðgættum.
 Húsið byggdi þó Þóthallason smíðhafi í Hólmstöð. Utgend
 krafði fadur minn í félagi við þinn í Gjúkoti og nýtt stípi
 lét hann byggja milli í Hólmstöðum Þorsteinssonum 1878 og ausað
nýtt, milli Þjarna sal. bróður minn 1886, en sá þeir þorum
 aldrei á tíð á, því þeir rénu bæringi (Christóparar) 24. febr.
 1887, þá er þeir dvaldu í Þorlákshöfn þann dag. Hin
 stípin voru 8 áringar og smíðaði Jóhannas í Skeivnum hús
 síðan, en Hallgrímur í Hólmstöðum hús fyrra.